

Emajlirec

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI EMO CELJE

LETO XXXII. - ŠT. 5-6 - 31. MAREC 1982

VSEBINO KONGRESA DOLOČA ŽIVLJENJE

»V poročilu smo se želeli osredotočiti na kritične ocene družbene ustvarjalnosti zveze komunistov, zlasti še njene usposobljenosti in odločenosti, da s politično akcijo vpliva na spreminjanje družbenih razmer in na sprejemanje naprednih odločitev. Ugotovili naj bi, koliko se je okrepil položaj delavca v družbi, koliko so zadovoljni njegovi delovni, socialni, kulturni in drugi interesi in v kolikšni meri je k temu prispevalo delovanje političnega sistema socialistične samoupravne demokracije na vseh ravneh...

S celotnim političnim poročilom, s katerim bomo prišli na kongres, moramo tudi kritično in samokritično odgovoriti, kako smo izpolnjevali konkretne akcijske naloge iz resolucije, sprejete na prejšnjem VIII. kongresu ZKS in XI. kongresu ZKJ. Vendar ne tako, da ne bi videli gozda zaradi dreves.

Pri snovanju resolucije smo si prizadevali, da bi čimbolj jasno izrazili usmeritev in naloge, tako da bo kongres lahko trden kažipot družbenemu razvoju. Hkrati pa mora biti tudi jasno napotilo za idejno, teoretično in praktično delovanje komunistov v družbi. Prizadevali smo si za to, da bi bila resolucija mobilizacijska in osredotočena na osrednje naloge družbe in komunistov v času pred nami.

Usposobljenosti komunistov za uresničevanje zastavljene strategije in nalog v prihodnjem obdobju naj služijo tudi spremembe in dopolnitve statuta ZKS. Doseči moramo, da bo naš statut dodatno orožje za zavestno in odgovorno delo ter aktivnost članov, delegatov, organizacij ter organov zveze komunistov v današnjih zahtevnih družbenogospodarskih in političnih razmerah.

(12. seja CK ZK Slovenije o kongresnih dokumentih)

BEŽEN POGLED V PRIHODNOST...

Emajlirnica v letu 2000

Cepprav je vsako prerokovanje zelo nevhvaležna zadeva, je na osnovi obstoječih tehnoloških trendov, dobrega poznavanja sedanjih problemov in v povezavi z nekaj fantazije vseeno mogoče odgovoriti na vprašanje — kaj prihaja in kaj lahko pričakujemo — oziroma podati kratek oris, kako bo verjetno izgledal emajlirski obrat v letu 2000.

Izhajajoč iz osnovnih izhodišč za predvidene spremembe kot:

- Poenostavitev tehnološkega postopka
 - Zniževanje stroškov emajlirskega postopka
 - Maksimalno izkoriščanje energije
 - Izboljšanje stopnje učinkovitosti
 - Ponovna uporaba emajlnih odpadkov
 - Varstvo okolja
- bomo pogled v prihodnost obravnavali po posameznih elementih emajlirskega postopka.

1. PLOČEVINA ZA EMAJLIRANJE

— osnovni trend — uporaba tanjših pločevin

V tridesetih letih je znašala minimalna debelina pločevine 2,8 mm pri debelini emajlnega sloja 0,4–0,5 mm.

V letih 1940–1950 se je debelina polagoma zniževala. Danes znaša industrijska norma 1,0 mm, precej pa se uporabljajo pločevine z debelino 0,8 mm. V naslednjem desetletju bomo pri industrijski normi 0,8 mm uporabljali pločevine debeline 0,65 mm. Z uporabo tanjših pločevin bodo predelovalci ob boljši vlečnosti in natezni trdnosti imeli tudi nižje stroške.

2. TEMPERATURA ŽGANJA

— osnovni trend — znižanje pri nižjih temperaturah

Vzporedno s trendom uporabe tanjših pločevin gre tudi trend zniževanja temperatur žganja.

V začetku 20. stoletja so bile žgalne temperature okoli 870°C pri povprečni hitrosti traku 1,4 m/min. V sredini 50 let se je običajna temperatura žganja znižala skoraj za 40°, hitrost transportnega traku pa zvišala na 2,1 m/min. Danes so temperature žganja ponekod znižane že na 760°C. Neto produktivnost pa se je v zadnjih 50 letih posredmerila.

V letu 2000 bodo standardne temperature žganja okoli 705°C, kar v primerjavi z današnjimi temperaturami predstavlja znižanje za 40–90°C.

Cepprav znižanje temperatur za 40°C predstavlja samo 5-odstotni prihranek na energiji, je bistvena prednost prehajanja na nižje temperature žganja

predvsem v tem, to omogoča uporabo tanjših pločevin in lažjih žgalnih orodij.

V letu 2000 ne bo nič nenavadnega, ko se bo uporabljal postopek krovnega nanašanja na manj-

metode nanašanja emajla s pomočjo mehanskih sredstev imajo za cilj:

- znižanje stroškov
- enovitost proizvodnje
- boljša kvaliteta
- prihranki pri materialu

Že nekaj časa smo pričeli razvoju tehnik nanašanja

elektrostatično nanašanje s prahom. Vse te izboljšave predstavljajo pomemben prihranek pri materialu večjo storilnost in splošno zniževanje stroškov. Zato je razumljivo vsako nadaljnje izboljševanje v tej smeri je za industrijo zelo atraktivno.

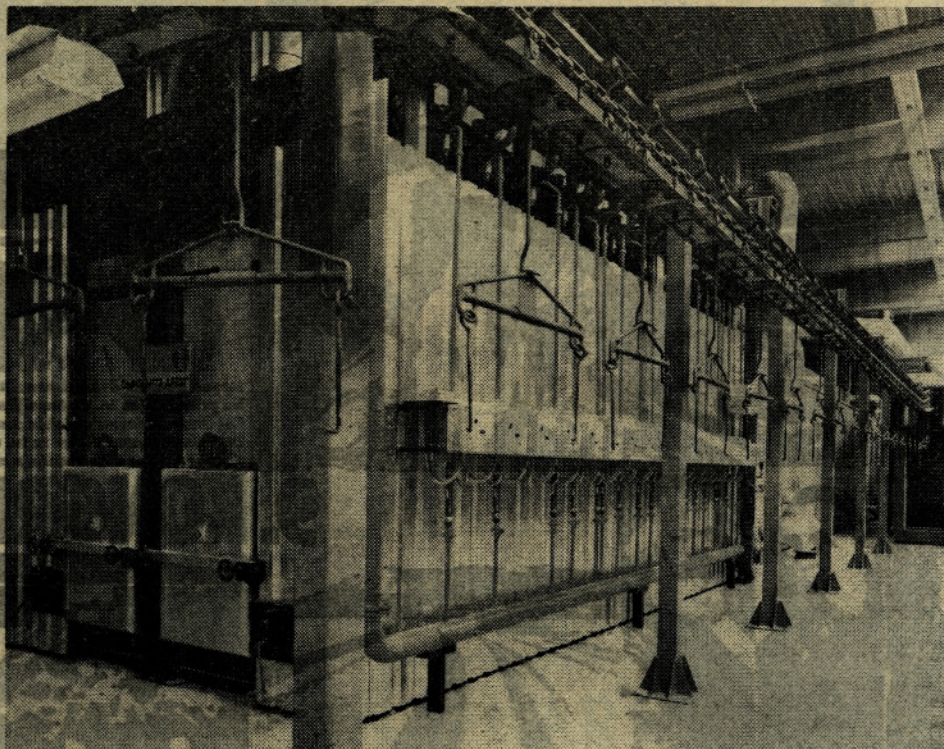
Danes, ko se soočamo z inflacijo in energetsko krizo in ko naraščajo tudi stroški za delovno silo, doživljamo nenehen prehod k uvajanju mehanskih robotov.

V emajlirnici leta 2000 se roboti ne bodo uporabljali samo za nanašanje emajla, ampak tudi za prelaganje izdelkov iz ene na drugo transportno linijo, za regulacijo debeline nanosa in celo za kontrolo žgane robe. Vendar kljub vsemu roboti ne bodo nikoli v celoti zamenjali emajlnih kontrolorjev, niti ostale delovne sile, kajti delo robotov bodo programirali, nadzirali in jih vzdrževali prekvalificirani in strokovno usposobljeni delavci, ki bodo ob manjšem fizičnem naporu za svoje odgovorno delo prejeli višje osebne dohodke.

5. LUŽENJE

— osnovni trend — poenostavitev in skrčevanje števila operacij — zmanjševanje odpadkov (ekologija)

Priprava pločevine pred emajliranjem je še vedno nujno zlo. Z naraščajočimi zahtevami oblasti za odpravo jedkih kemikalij in s čedalje dražjo energijo, potrebno za ogrevanje lužilnih kadi, prihaja v ospredje zahteva za poenostavitev lužilnega postopka. Pri premagovanju teh ovir je že dosežen pomemben

Sodobna emajlirska žgalna peč, ki jo lahko izklopimo po končnem dnevnem delu in ob koncu tedna ter tako dosežemo do 70 % prihranka na energiji

3. EMAJLNE FRITE

— osnovni trend — tanjši nanos

Z nadaljnjim razvojem krovnih emajlov se lahko doseže končna debelina nanosa od 0,07 mm do 0,13 mm, kar predstavlja 74 % zmanjšanje debeline nanosa v primerjavi z nanosom, ki se je prej moral aplicirati, da bi se doseglo zadovoljivo kritje.

4. NAČIN EMAJLIRANJA

— osnovni trend — avtomatizacija

V zadnjih dveh desetletjih je konvencionalni način emajliranja »dva sloja — dvoje žganj« pri številnih uporabnikih že zamenjan s sistemom »en sloj«.

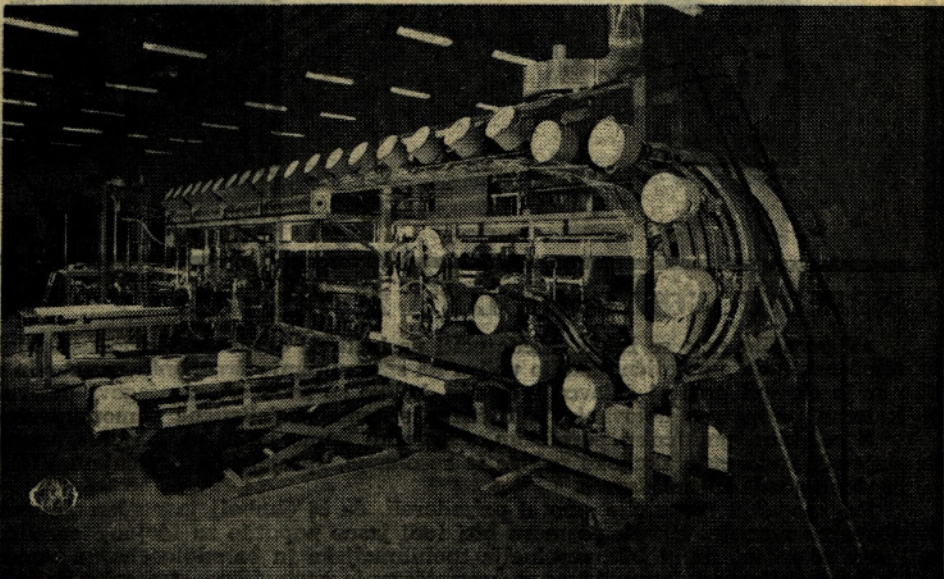
Dejansko je danes »enoslojni — direktni postopek« že dobro zasidran. Prihranki na materialu so znatni (ca. 20 %), za emajliranje potrebno število operacij je zmanjšano.

Danes se nadaljuje izboljšava v tej smeri z elektrostatičnim nanašanjem prahu, in sicer bodisi s sistemom »dva sloja — eno žganje« oziroma z enostavnim direktnim nanosom na razogljeno pločevino.

vredne ali hladnovaljane pločevine s samo enim žganjem. Stroški se s tem znatno znižajo.

Najvažnejši trend pri emajliranju pa gre v smeri avtomatskega poteka posameznih faz. Izboljšane

od konvencionalnega mokrega ročnega brizganja do avtomatskega in elektrostatičnega mokrega brizganja, od ročnega namakanja do avtomatskega nanašanja in elektroforeze. Danes tudi že poznamo

Avtomatsko prelaganje posode iz avtomata za krovno nanašanje na transportni trak žgalne peči

Emajlirnica v letu 2000

(Nadaljevanje z 2. strani)
napredek. Znano je, da že obstaja alternativa konvencionalni lužilnici z 8—12 kadmi.

Danes je z uporabo temeljnih emajlov posebne sestave možno uporabljati nizkotemperaturne razmeševalce in kisle raztopine, ki hitreje nagrizajo površino.

V ZDA že obratuje proizvodni obrat, kjer vse lužilne kadi delujejo pri sob-

6. ODPADNI EMAJLI

— osnovni trend —
zmanjšanje in ponovna uporaba

Planerji za emajlirnico so tudi že rešili problem odpadnih emajlov. Sistem nanašanja s prahom vključuje napravo za zajemanje odpadnega emajla.

Ta sistem poleg tega, da ne proizvaja več odpadkov, omogoča tudi celovito uporabo emajla v krogotoku.

skih peči. Ta novost je z aspekta prihranka na stroških pomembno zrevolucionirala industrijo.

Tovrstno peč lahko izključimo po končanem dnevnem delu in ob koncu tedna. Samo s tem prihranimo na energiji od 35—40 %.

Še večje prihranke na energiji v primerjavi s konvencionalnimi pečmi pa omogoča izboljšana kon-

šo količino toplote (150—160 kcal/kg proti dosedanj 300—330 kcal/kg)

ščini Združenja avstrijskih emajlircev, Dunaj, 25. 1. 1982.

Jože Vajdetič

8. SHEMA EMAJLIRNICE

V L. 2000

Variant A

— številne operacije odpadejo ali so poenostavljene

— število lužilnih kadi se zmanjša za 66 %

— uporabljajo se manjvredne pločevine debeline 0,4—0,65 mm

— nanašanje emajla opravljajo roboti, ki obenem kontrolirajo debelino nanaša in regulirajo konzistenco

— žganje pri 675° C do 705° C

— peč se po vsakem končanem delu izključi in se avtomatično ponovno vključi 40—120 minut pred pričetkom dela

Variant B — Suho nanašanje

— številne operacije odpadejo ali so poenostavljene

— odpadejo mlini za mletje emajlov

— odpadejo sušilnice

— 3-stopenjski postopek luženja (razmaščevanje — izpiranje — sušenje)

— emajle nanašajo roboti

— uporablja se tanjša pločevina (0,40—0,65 mm)

— žge se pri nižjih temperaturah (675° C—705° C)

— odpadnih emajlov pri brizganju ni

— za žganje se uporablja peč z dnevnim izključevanjem

— pri sistemu »dva sloja — eno žganje« odpade eno žganje.

Zaključek:

Vse v vsemu emajlu se piše lepa in zdrava bodočnost. S pomočjo novih in izboljšanih metod emajliranja bomo lahko v prihodnosti proizvajali odporne, za življenje primerne, estetske dopadljive z emajlom zaščitene izdelke, ki bodo v večini primerov tudi cenejši kot oba tradicionalna konkurenta plastika in lak.

Kljub vsem tem številnim uspehom ali prav zaradi njih pa pred nami, emajlirci, nedvomno ostaja še množica izzivov.

Viri podatkov: Predavatelj predstavnik firme FERRO (HOLLAND) B. V. Rotterdam na letni skup-

OČISTIMO DELOVNO DELOVNO IN BIVALNO OKOLJE

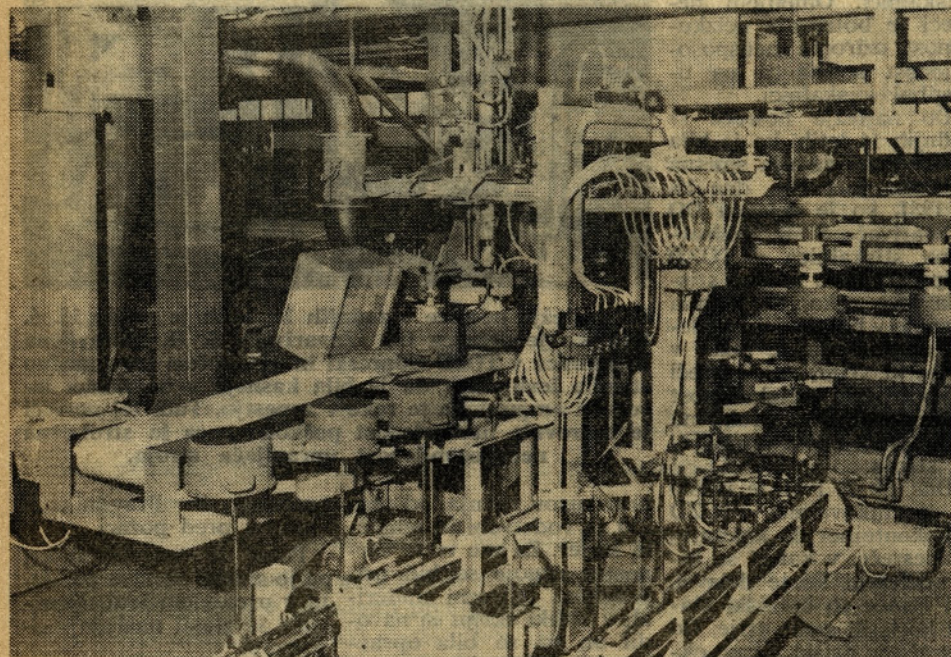
Spomladanske akcije čiščenja okolja postajajo tradicionalne. Z njimi izražamo svoj odnos do okolja, z osebnim delom spreminjamo njegov videz in ustvarjamo razmere, v katerih delamo in prebivamo, se dobro počutimo in smo nanje ponosni.

Z udeležbo na akcijah čiščenja okolja tudi letos dokažimo, da nam ni vseeno, v kakšnem okolju živimo in da nas marjene zelenice, onevsakdanja sivina, zanesna dvorišča in črna odlagališča motijo in žalijo. Ne le enkrat na leto — vse leto!

Da bi bili kar se da učinkoviti in da bi rezultati akcije imeli tudi svoj ekonomski učinek, se v Celju kot že nekaj let zapovrstjo odločamo za dvodnevno akcijo. Naša industrija potrebuje sekundarne surovine, ki v obliki porabljene embalaže, avtomobilskih gum in najrazličnejše pločevine, plastike in papirja ležijo po deloviščih, podstrešjih, dvoriščih, okolju gozdov in v cestnih jarkih.

Občinski štab za pravo akcije čiščenja okolja je pripravil podrobnejši program izvedbe. Akcija naj bi potekala v petek, 16. aprila v OZD in soboto, 17. aprila po vseh krajevnih skupnostih. Za te dneve je zagotovljen odvoz zbranih odpadkov iz odlagališč, ki so za vse krajevne skupnosti dogovorjena.

Prosimo, da se v akcijo vključite kar najbolj organizirano. Pričakujemo pa tudi vaše poročilo, ki bo sestavni del celovitega poročila o izvedbi akcije na vsem območju občine Celje. (Program akcije prilagamo za OZS in konference OZS).

Avtomat za notranje in zunanje nanašanje krovnih emajlov

ni temperaturi in rezultati te površinske obdelave so odlični. Korak dalje predstavlja emajliranje brez luženja. Zopet z uporabo posebnih temeljnih emajlov je možno iz procesa luženja popolnoma izločiti kislinno obdelavo in obdelavo z nikljem.

Emajlirnica v letu 2000 bo vsekakor s pridom izkoriščala prednosti teh inovacij pri površinski obdelavi pred emajliranjem, pri čemer ne bodo beležili samo prihrankov pri stroških za energijo in delovno silo ter manjši potreben prostor, temveč bo odpravljen tudi današnji problem odpadnih vod (odpade kislin-ska in Ni-kopel).

Prednost postopka je predvsem v 50 % prihranku materiala v primerjavi z mokrim brizganjem.

7. PEČ ZA ŽGANJE

— osnovni trend —
manjša poraba energije — večja produktivnost

Peči za žganje so v vsaki emajlirnici največji porabniki energije. To dejstvo je narekovalo izboljšave in optimizacije konstrukcije peči. Dosežene so že številne izboljšave pri kontroli temperature in zračenja, porabe energije ter produktivnosti.

Zadnji dosežek pri konstrukciji peči pa je uvedba vlaknatih zidakov ali vlaknate obzidave emajlir-

strukcija visokoproduktivne žarilne peči, ki izkorišča toploto odpadnih plinov, poenostavlja postopek vzdrževanja in zmanjšuje potrebne čase za ponovno vključevanje.

Ta nova tehnologija v povezavi z vlaknato obzidavo nenadoma omogoča letne prihranke na energiji od 50—70 % v primerjavi s konvencionalno in s samotnimi kamni obzidano pečjo.

Emajlirnica v letu 2000 bo vsekakor obratovala s tako pečjo. Za gorivo predvidevamo plin oziroma tok v odvisnosti od tega, kaj bo v določenem času gospodarnost. Visoko zmogljivi gorilniki za delovne temperature od 675° C do 705° C bodo omogočali še nadaljnje zniževanje porabe energije.

Prednosti nove žarilne peči obzidane z vlaknatimi zidaki:

— 50—70 % prihrank na energiji

— boljša stopnja učinka

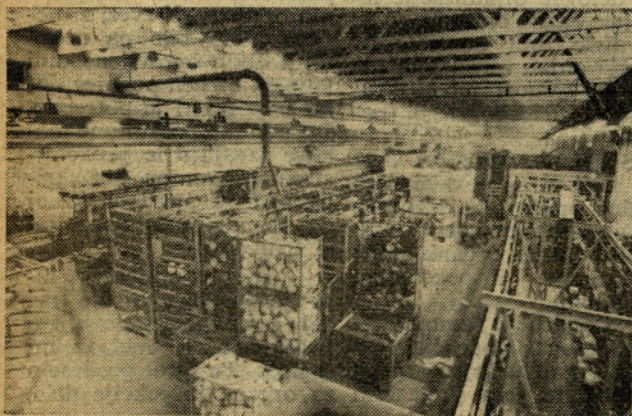
— boljša sposobnost regulacije

— lažje, enostavnejše in cenejše vzdrževanje

— enostavno v- in izklapljanje

— izredno kratek čas gradnje (ca. 4 tedni)

— na 1 kg žgane robe porabi za polovico manj-

Stanje in problemi varstva pri delu v delovni organizaciji EMO

Varstvo pri delu predstavlja v delovni organizaciji pomemben faktor pri vsakodnevnem izvajanju delovnih nalog. Za napredek in razvoj varstva pri delu na vseh delovnih področjih v DO je tudi v preteklem letu skrbela služba varstva pri delu. Pri tem delu pa so bili rezultati v letu 1981 na nekaterih področjih skromnejši kot je bil to slučaj v letu 1980.

Zaradi zmanjšane kadrovske zasedbe so izostale zlasti nekatere zelo pomembne preventivne dejavnosti. Tu gre predvsem za skoraj popolno opustitev rednih mesečnih tehničnih pregledov strojev in naprav. Tovrstni pregledi predstavljajo v delovni organizaciji s tako iztrošenim strojnim parkom, kot je to slučaj v DO EMO zelo pomemben element varnosti. Pri teh pregledih so se pravočasno odkrivala napake, ki kot potencialne nevarnosti grozijo zaposlenim na teh delovnih sredstvih. Trenutno se tekoče opravljajo samo še pregledi dvigalnih in ostalih mehaniziranih transportnih naprav. Zato bo v bodoče potrebno zagotoviti nadaljnjo izvajanje teh nalog.

Tudi v preteklem letu je v mnogih primerih prišlo do neizvajanja varnostnih ukrepov, katere je predpisala služba varstva pri delu. Tako so bili pri raziskavah nesreč v 36 primerih zahtevani disciplinski ukrepi zaradi kršitev varnostnih ukrepov, vendar

je bilo prijavljenih v disciplinski postopek le 7 primerov. Število nesreč je v primerjavi z letom 1980 zelo naraslo.

Se posebej je zaskrbljujoče naraščanje težkih nesreč v katerih so bili poškodovani štirje naši delavci in en delavec DO »Zavarivač«, ki ima svoje delavce v pogodbenem razmerju z DO EMO.

Do prve nesreče je prišlo v TOZD Vzdrževanje, dne 2. 4. 1981, kjer je delavec P. E. utrpel poškodbo palca na desni roki. Vzrok nesreče je bil v zmanjšani pazljivosti pri delu na krožni žagi.

Tudi druga težja nesreča se je pripetila v TOZD Vzdrževanje. Delavec H. M. si je zaradi nestrokovnega dela in velike nepazljivosti, dne 18. 5. 1981 poškodoval mezinico leve roke pri popravilu viličarja.

Do tretje težke nesreče je prišlo, dne 25. 5. 1981, ko si je delavec D. K. v TOZD Orodjarna zaradi velike neprevidnosti poškodoval kazalec leve roke na brusilnem stroju.

Četrta težka nesreča se je pripetila, dne 5. 6. 1981 v TOZD — Emokonteiner. Delavec S. F. je utrpel močno stisnino treh prstov desne roke na upogibni stiskalnici. Omenjeni nesreči je botrovala neizkušenost oziroma neusposobljenost sodelavca na upogibni stiskalnici.

Do najtežje nesreče (v zadnjih 16 letih, ko je bila v DO EMO zadnja smrtna nesreča) je prišlo, dne 15. 6. 1981, ko je delavcu DO »Zavarivač« S. R., hidravlična stiskalnica v TOZD Odpreski tako močno stisnila levo roko, da je bila kasneje v bolnišnici izvedena amputacija te roke v zapestju. Tudi tej nesreči je botrovala neizkušenost poškodovanca in strokovna neusposobljenost upravljača stroja.

Dne 14. 7. 1981 je prišlo v pocinkovalnici TOZD Emokonteiner do kolektivne nesreče, v kateri so bili udeleženi štirje delavci, pri čemer so bolniški stale koristili samo trije. Do nesreče je prišlo zaradi eksplozije zaprtega konstrukcijskega elementa, v katerega je prišla vlaga.

Pri potapljanju v raztaljeni cink je zaradi hitre eksplozije vode (kisline) konstrukcijske elemente razneslo in pri tem je brizgnila večja količina raztaljenega cinka iz kotla (cca 7 ton). Le srečnemu naključju je bilo pripisati, da v omenjenem dogodku ni prišlo do smrtnih nesreč.

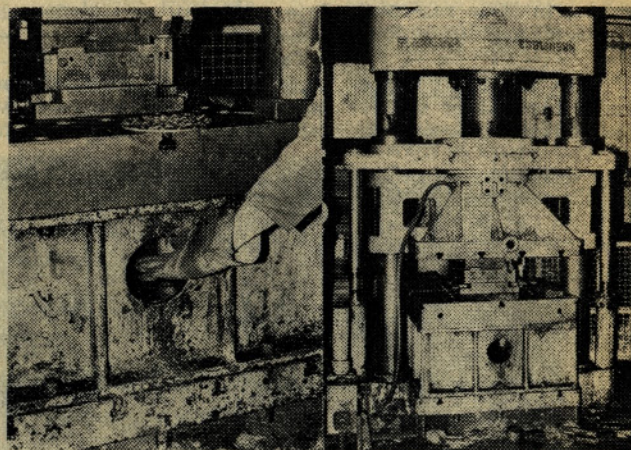
Pri raziskavi nesreč je bil odkrit zanimiv podatek, da je prišlo do nesreč v 27 primerih zaradi neizpravnosti palet ali transportnih vozičkov. Kljub stalnim zahtevam SVD po sistemskem pristopu k popravilu tovrstnih delovnih sredstev, je problem še vedno odprt.

Raziskave večine nesreč so prav tako pokazale, da so med pomembnimi vzroki za nesreče še vedno strokovna neusposobljenost in delo posameznih delavcev brez predpisanega preizkusa znanja iz varstva pri delu. Tako je bilo med poškodovanimi 33 oseb brez ustreznega preizkusa znanja, prav tako pa so v 39 primerih nesreč vodili delo delavci brez predpisanega preizkusa znanja iz V. D.

Kljub navedenim negativnim pojavom pa je služba varstva pri delu v pre-

teklem letu mnogo časa porabila za izvedbo varnostne vzgoje in preverjanje znanja s področja varstva pri delu. Skupno je bilo opravljenih ca. 580

letu nadaljevala priprava osnutkov Pravilnika o varnostnih ukrepih in normativih za TOZD, dokončno so bili vsklajeni Razdelilniki za osebna varovalna

Do najtežje nesreče v zadnjih 16. letih je prišlo 15. 6. 1981, ko je delavcu DO »Zavarivač« S. H. hidravlična stiskalnica v TOZD Odpreski in avtokolesa tako močno stisnila levo roko, da je bila kasneje v bolnišnici izvedena amputacija te roke v zapestju. Tudi tej nesreči je botrovala neizkušenost poškodovanca in strokovna neusposobljenost upravljača stroja.

preizkusov znanja, od tega 230 za vodstveni in tehnični kader. Za vse vrste varnostne vzgoje so bili pripravljeni ustrezni materiali v obliki skript in navodil ali pa so bila opravljena predavanja.

Služba varstva pri delu je tudi v preteklem letu organizirala periodične zdravniške preglede za delavce na nevarnih in zdravju škodljivih delih. Skupno je bilo na periodičnem zdravniškem pregledu 390 delavcev in sicer:

Iz TOZD Posoda — 159 oseb, iz TOZD Emokonteiner 21 oseb, iz TOZD Radiatorji — 89 oseb, iz TOZD Odpreski — 27 oseb, iz TOZD Kotli — 48 oseb, iz TOZD Frite — 4 osebe, iz TOZD Vzdrževanje — 10 oseb, iz TOZD Orodjarne — 1 oseba in iz nabavne službe — 31 oseb.

Skladno z zakonskimi zahtevami je bilo v letu 1981 izdanih večje število pismenih dogovorov pri izvajanju del na skupnih deloviščih in sicer 23. Na teh deloviščih, kjer so tuje delovne organizacije izvajale razna opravila so se izvajale tudi kontrole upoštevanja varnostnih ukrepov samostojno ali skupno z inšpekcijskimi organi.

Služba varstva pri delu je tudi v preteklem letu redno prijavljala delovišča naših izvajalcev del (TOZD Kotli) v tujih organizacijah ustreznim inšpekcijskim organom.

Na področju samoupravnih aktov s področja varstva pri delu in požarnega varstva se je v preteklem

sredstva in Pravilnik o varstvu pred požari.

Poleg že naštetih nalog pa je služba varstva pri delu v preteklem letu opravljala še zlasti naslednja opravila:

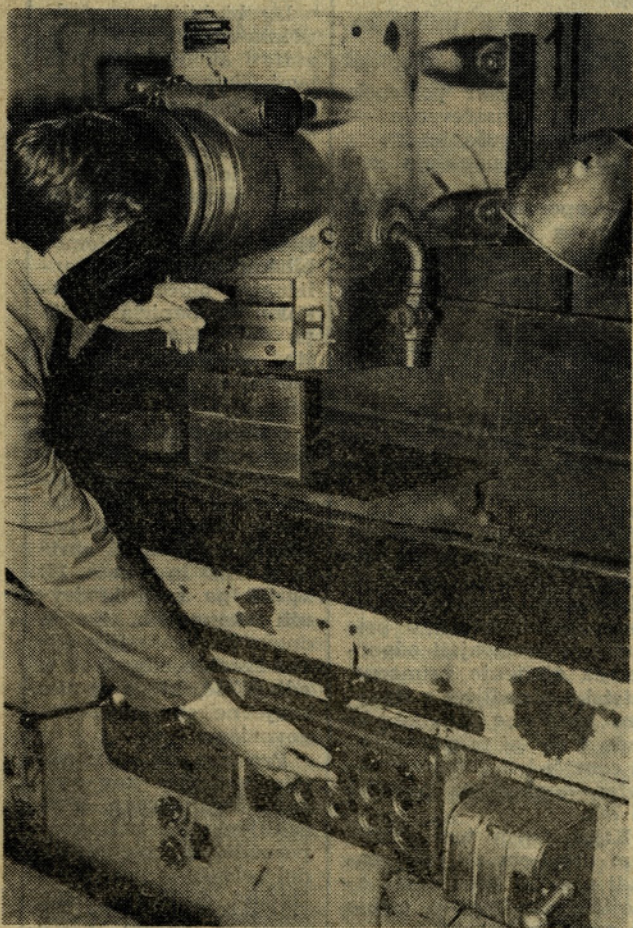
— Izvajanje pregledov in prevzem novih delovnih priprav in naprav ter izdaja internih obratovalnih dovoljenj.

— Pregledi in prevzemi delovnih priprav in naprav po generalnih remontih.

— Izdelava in dopolnjevanje navodil za varno delo za delovne priprave in posamezna dela. Pri izvajanju te naloge bi SVD potrebovala pomoč neposrednih vodij del, vendar se to delo v glavnem prepušča delavcem SVD.

— V letu 1981 so bile izvedene meritve ekoloških faktorjev v TOZD Orodjarna, dalje v učni delavnici in deloma pa v TOZD Emokonteiner. Manjše oziroma delne meritve so bile izvedene še v drugih TOZD na zahtevo individualnih poslovnih in samoupravnih organov. V zvezi z meritvami so bile na nekaterih delih opravljene tudi korekcije ocen pogojev dela. Pripomniti je potrebno, da se lahko posamezne meritve izvajajo le preko ustreznih zavodov, ker služba varstva pri delu doslej ne razpolaga z nobenimi instrumenti.

— Tudi v preteklem letu je služba varstva pri delu v glavnem zadovoljivo sodelovala z nadzornimi organi. Tu gre predvsem za organe inšpekcije dela,

25. 5. 1981 je prišlo do težke nesreče v TOZD Orodjarna, ko si je delavec D. K. zaradi velike neprevidnosti poškodoval kazalec leve roke na brusilnem stroju.

TOZD	Jan. 80 81	Febr. 80 81	Mar. 80 81	April 80 81	Maj 80 81	Jun. 80 81	Julij 80 81	Avg. 80 81	Sept. 80 81	Okt. 80 81	Nov. 80 81	Dec. 80 81	Skupaj 80 81
FRITE	1 1	— 1	— —	1 —	— —	1 1	2 —	— —	1 —	1 1	— —	— —	7 4
POSODA	7 13	7 13	9 22	4 7	5 5	6 9	7 5	9 8	9 8	6 12	13 8	6 14	88 124
ERC	— —	— —	— —	— —	1 —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	1 —
ODPRESKI	— 1	1 3	2 —	2 2	— 2	1 —	— 1	1 2	2 —	1 1	1 1	1 —	12 13
ORODJARNA	— 2	— 2	— —	— —	— 1	3 1	2 —	1 —	2 1	— 2	— —	1 —	9 9
VZDRŽEVANJE	4 1	1 3	2 3	— 2	1 3	— —	— 2	1 1	— 2	1 —	— 4	4 1	14 22
RADIATORJI	3 1	1 2	— 2	1 2	4 —	2 1	1 —	2 —	4 2	1 1	1 —	2 1	22 12
KOTLI	1 —	— 2	2 3	— —	4 2	3 —	— 4	1 3	4 3	— 1	2 4	— 3	17 25
EMOKONTEJNER	1 1	2 5	6 4	2 4	1 —	1 4	— 3	5 1	2 —	— —	3 1	2 2	25 25
TOBI	5 4	1 2	1 3	2 —	4 2	— 3	2 —	2 —	— —	3 —	— —	— —	23 14
DSSS	1 —	1 3	— 1	— 1	— 1	— 3	1 —	2 —	1 1	— 1	2 2	— —	8 13
SKUPAJ:	23 24	14 36	22 38	12 18	20 16	17 22	15 15	24 15	25 17	13 19	25 20	16 21	226 261

Tabela prikazuje stanje nesreč ločeno po TOZD in mesecih v letu 1981 v primerjavi z letom 1980.

Za TOZD — TOBI so prikazani podatki za prvih šest mesecev.

TOZD	Jan. MP U	Febr. MP U	Marec MP U	April MP U	Maj MP U	Jun. MP U	Jul. MP U	Avg. MP U	Sept. MP U	Okt. MP U	Nov. MP U	Dec. MP U	SKUPAJ MP U
FRITE	— 3	3 3	— 2	2 4	— 4	1 4	1 1	— 3	1 9	— 8	1 1	— —	9 42
POSODA	69 265	64 151	113 320	81 407	94 389	101 396	83 363	25 312	95 434	98 411	71 335	63 207	957 3990
ERC	— —	— —	— 1	— 2	— —	— 4	— 1	— 5	— 2	— 1	— 1	— —	— 17
ODPRESKI	1 23	4 13	9 25	6 12	10 31	3 29	5 38	4 53	2 34	6 28	7 17	4 6	61 309
ORODJARNA	9 15	12 14	18 18	6 17	7 29	10 28	6 24	3 29	6 35	6 26	5 16	8 18	96 267
VZDRŽEVANJE	8 58	16 47	17 55	14 54	14 53	7 43	11 42	5 67	5 64	7 63	10 48	6 31	120 625
RADIATORJI	8 14	11 21	10 20	11 25	8 28	6 25	15 26	4 21	9 35	5 29	5 17	3 15	95 272
KOTLI	4 17	15 17	13 24	15 24	5 26	13 21	8 21	3 14	8 24	7 27	13 25	— 18	104 258
EMOKONT.	18 54	29 —	21 27	14 28	15 41	10 29	16 36	3 25	9 38	11 25	10 24	7 22	163 349
TOBI	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
DSSS	8 47	4 29	8 46	7 48	7 75	4 52	5 49	3 41	3 45	1 51	3 31	6 22	59 534
SKUPAJ:	125 496	158 295	209 538	156 619	160 674	155 629	150 601	50 570	138 718	141 669	125 515	97 339	1664 6663

Tabela prikazuje stanje mikro poškodb (to je brez bolniškega staleža) v letu 1981.

Legenda: MP — mikro poškodbe

U — razne druge usluge v ambulanti PP EMO — Celje.

V letu 1981 je bila nudena prva pomoč v gasilski službi v 431 primerih
Prva pomoč nudena v ambulanti prve pomoči v letu 1981 — 8.327 primerov
Prva pomoč nudena v gasilski službi v letu 1981 431 primerov
SKUPAJ: 8.758 primerov

ONZ in organe požarnovarnostne inspekcije.

Z inšpekcijskimi organi je služba varstva pri delu sodelovala pri izvajanju rednih in izrednih pregledov in pri raziskavah nesreč. Z organi za notranje zadeve pa so bili raziskani primeri, ko je šlo za utemeljen sum na kaznivo dejanje, (težke nesreče, eksplozija cinka itd.).

— Služba varstva pri delu je tekoče po postavljenih rokih obveščala inšpekcijske organe o odpravi pomanjkljivosti. Pri tem velja pripomniti, da nekatere zahteve niso bile v celoti realizirane, čemur bo v letu 1982 potrebno posvetiti večjo skrb.

— Služba varstva pri delu je tudi v preteklem letu poskrbela, da so bili skladno z odlokom občinske skupščine in po sanitarnih predpisih pravočasno izvedeni ukrepi splošne deratizacije, dezinfekcije in dezinfekcije.

— V zvezi s periodičnimi pregledi delovnih priprav in naprav, ki sicer spadajo v pristojnost referata za obratovalna dovoljenja v TOZD Vzdrževanje, je služba varstva pri delu temu referatu nudila strokovno

pomoč. Izvajanje navedene naloge bo tudi v bodoče dogovorih med SVD in referatom za obratovalna dovoljenja.

— Stalna naloga službe varstva pri delu je bila tudi v preteklem letu priprava naročil in naročanje osebnih varovalnih sredstev, reševanje kvalitetnih reklamacij pri osebnih varovalnih sredstvih ter potrjevanje izdajnih nakaznic za omenjena sredstva.

Naštete so bile le glavne naloge, s katerimi se je služba varstva pri delu ubadala v letu 1981. Mnoge izredne in občasne naloge s katerimi se je SVD srečevala preko celega leta, v poročilu niso navedene, so pa bile v glavnem opravljene v korist posameznih služb in posameznikov.

Kot je bilo ob različnih prilikah že povdarjeno pa same nesreče v delovni organizaciji še ne prikazujejo realnega stanja varstva pri delu v celoti.

Neurejeni delovni pogoji v mnogih primerih vplivajo na zdravstveno stanje zaposlenih.

V preteklem letu se je končno le pristopilo k reševanju nekaterih najbolj perečih problemov, ki so

dolga leta povzročali nezdružive delovne razmere.

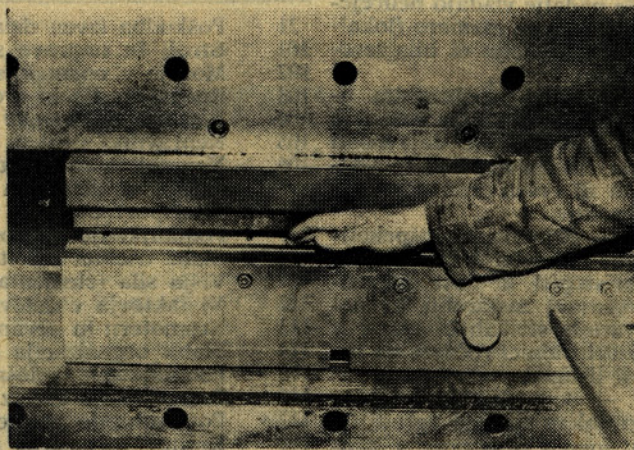
Izgradnja nove tovarne energetske opreme bo končno sanirala številne probleme varstva pri delu, ki so nastopali pri proizvodnji kotlov (delo na prostem ob različnih vremenskih prilikah, delo v utesnjenih delovnih prostorih z neustreznimi dvigalnimi napravami itd.).

Problem prepiha bo v dokajšnji meri odpravljen z izgradnjo vetrolova pred vodom v skladišče tanke pločevine. Vetrolov po idejni zamisli SVD je prišel končno v fazo izdelave. V TOZD — Odpreski so se uredile nove brizgalne kabine.

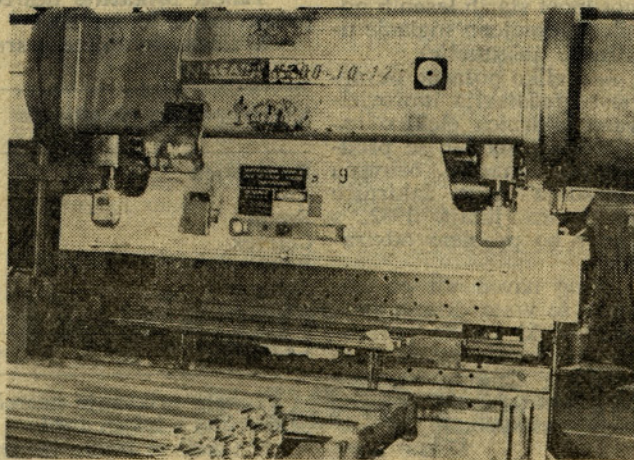
Reševanje nekaterih problemov pa se načrtuje v bližnji bodočnosti vendar bo potrebno v interesu zdravja zaposlenih tudi k reševanju le teh pristopiti čimprej.

— Problem odsesavanja pri brizgalnih kabinah pri peči za žganje kopalnih kadi je še vedno zelo pereč. Problem bo učinkovito rešen z uporabo robotov, kar je povezano s kompletno sanacijo TOZD Posode.

(Nadaljevanje na 6. strani)

V TOZD Emokonteiner je delavec S. F. utrpel močno stisnino treh prstov desne roke na upogibni stiskalnici. Omenjeni nesreči je botrovala neizkušenost, oziroma strokovna neusposobljenost sodelavca na upogibni stiskalnici.

Stanje in problemi varstva pri delu v delovni organizaciji EMO

(Nadaljevanje s 5. strani)

— Problem transporta in doziranje žveplene kisline v lužilnico emajlirnice predstavlja ne samo varnostni, ampak tudi ekonomski problem (primitivno ročno nakladanje, transport in razkladanje pa povzroča stalno potencialno nevarnost za nesreče).

— Reševanje problema lakirnice in peskarnice v TOZD Emokontejner je sicer povezano s sovlaganjem tujega partnerja, vendar se sanacija obstoječega stanja vse preveč odmika. (Zahteva inšpekcijskih organov!)

— Kot je znano generalni remont v pocinkovalnici emokontejner ni rešil problema neustreznega odsešavanja kislinskih in drugih hlapov, zato v prostoru še nadalje vladajo neurejene delovne razmere (lokalna ventilacija ni bila izvedena).

— Kljub večkratnim obljubam Sektorja razvojne in investicijske dejavnosti na čistilni napravi še vedno ni rešen transport odpadkov.

— Skladno z inšpekcijsko odločbo bo potrebno pristopiti k postopni zamenjavi zastarelih in nevarnih stiskalnic, zlasti v izdelovalnici ročajev pa tudi drugod.

— Še vedno je prisoten problem slabega ogrevanja delovnih prostorov v zimskem času (kovinsko predel. obrat TOZD Posoda, zavijalnica, montaža itd.).

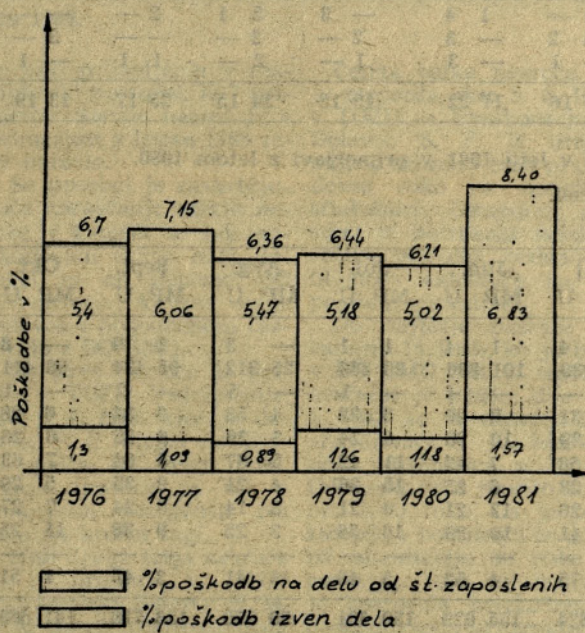
— Izgradnja oziroma obnovo skladišča gotovih izdelkov v TOZD Posoda terja dvomljiva statična nosilnost starih lesenih nosilcev (omejeno soglasje ustrezne institucije).

— Veliko požarno nevarnost predstavlja inprovizirana lakirnica elektro radiatorjev, vendar se predvideva sanacija oziroma izgradnja nove lakirnice do konca junija 1982, s čimer bo problem odstranjen.

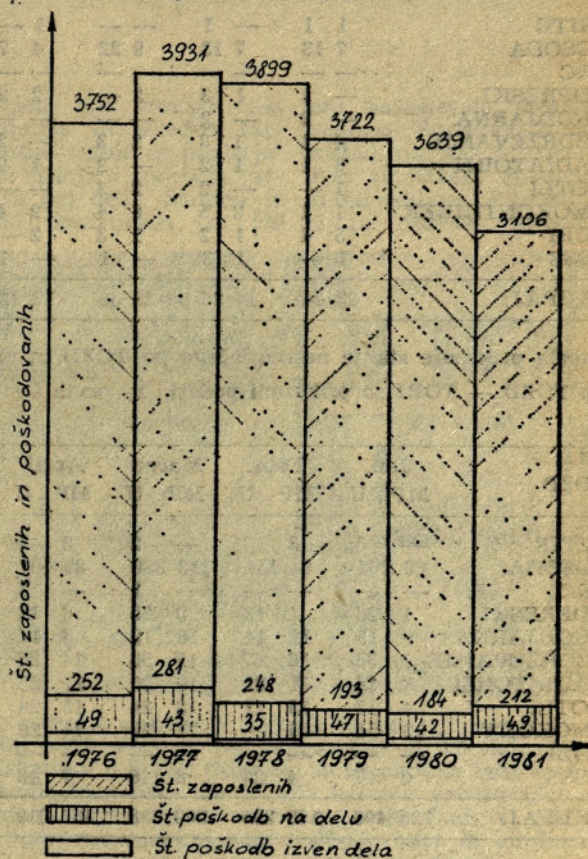
Poleg navedenih pa obstoja še vrsta drugih problemov, ki jih bo potrebno začeti reševati in tako izboljšati delovne razmere ter ustvariti varne delovne pogoje zaposlenih.

Milan Šorn

Grafični prikaz poškodb na delu in izven dela od skupnega št. zaposlenih v DO EMO

Grafični prikaz števila zaposlenih in poškodovanih delavcev v DO EMO

SIFRA VZROKI NESREČ PRI DELU Število primerov 1980 1981

21	Poškodba izven dela	42	49
101	Stroji in naprave s hibami	2	4
102	Motnje v normalnem teh. postopku	—	2
103	Ročno orodje in orodje na meh. pogon	—	1
104	Električne naprave	—	1
105	Nepravilno urejeni delovni prostori	3	7
106	Nepravilna in nezadostna razsvetljava	1	—
107	Natrpana delovišča	7	3
108	Transportne poti	11	9
109	Pomanjkanje varnostnih naprav	1	2
110	Slaba osebna zaščita	5	12
111	Višja sila (elementarne sile)	—	—
112	Ni faktorja v delovnem okolju	2	8
113	Nesmotern in nevaren način dela	134	103
114	Slaba organizacija dela	4	30
115	Pomanjkanje splošne kontrole	—	14
116	Pomanjkanje ustrez. poklic. šol. izobraz.	—	—
117	Pomanjkanje poklicnih izkušenj	3	4
118	Kršitev varnostnih predpisov	3	26
119	Psihične lastnosti in pomanjkljivosti	—	—
120	Zdravstvene motnje delavcev	1	—
118/191	Kršitev varnost. predpisov — nedisciplin	5	—
118/189	Kršitev varnost. predpisov — naglica pri d. 2	—	—
SKUPAJ:		226	261

Tabela prikazuje nesreče pri delu po virih v primerjavi z letom 1980.
V tabelo so zajete nesreče v vseh TOZD in DSSS.

NESREČE PO DNEVIH Število primerov 1980 1981

Ponedeljek	54	63
Torek	40	58
Sreda	46	43
Četrtek	27	37
Petek	42	48
Sobota	15	12
Nedelja	2	—
SKUPAJ:	226	261

Tabela prikazuje nesreče po dnevih za leto 1981 v primerjavi z letom 1980.
V tabeli so zajete vse nesreče v TOZD in DSSS.

SIFRA VIRI NESREČ PRI DELU Število primerov 1980 1981

01	Pogonski stroji	1	—
02	Delovni stroji	13	8
03	Dvigala, žerjavi	2	1
04	Kotli in posode pod pritiskom	2	—
05	Naprava na meh. prenos energije	1	—
06	Prometna sredstva	5	8
07	Človek — živali	1	—
08	Električni tok	1	1
09	Ročno orodje ali orodje na el. pogon	8	14
10	Snovi in materiali v trdem stanju	34	45
11	Kamen, zemlja, pesek	—	1
12	Železo in vse kovine	84	94
13	Les, lesni izdelki	5	9
14	Voda, kisline in lugi	9	10
15	Snovi in material v obliki plinov	1	1
16	Eksplzivni plini	—	1
17	Svetlobna telesa, nevarno žarčenje	—	1
18	Delovna pota	15	12
19	Delovna mesta na odrih, lestvah, strehah	2	6
21	Poškodbe izven dela	42	49
SKUPAJ:		226	261

Tabela prikazuje nesreče pri delu po virih v primerjavi z letom 1980.
V tabeli so zajete nesreče vseh TOZD in DSSS.

Skupni finančni izdatki za izplačano hranarino letu 1981 zaradi nesreč v primerjavi z letom 1980:

	1980	1981
Nesreče do 30 dni	676.632,80 din	940.750,95 din
Nesreče nad 30 dni	490.292,80 din	568.380,50 din
SKUPAJ:	1.166.925,60 din	1.509.131,45 din

17. Skupni finančni izdatki za izplačano hranarino v letu 1981 zaradi obolenj v primerjavi z letom 1980:

	1980	1981
Obolenja do 30 dni	10.186.501,50 din	12.652.729,90 din
Obolenja nad 30 dni	5.180.154,50 din	7.435.377,90 din
SKUPAJ:	15.366.656,00 din	20.088.107,80 din

Ljudstvo je odklonilo sramotno pogodbo

Sredi marca 1941. leta je bil mir na Balkanu samo še v Jugoslaviji. Vendar pa je bilo z vsakim dnevom vse bolj jasno, da v spopadu med velikimi silami tudi Jugoslavija ne bo mogla dolgo časa ostati nevtralna. Nanjo sta pritiskali Nemčija in Italija pa tudi Churchill z obljubami in z grožnjami.

Končno je tudi jugoslovanska vlada podlegla in 25. marca 1941 na Dunaju podpisala pogodbo o pristopu Jugoslavije k trojnemu paktu.

V Jugoslaviji je to sramotno dejanje sprožilo val silnega ogorčenja, ki se je vedno bolj stopnjevalo in doseglo 27. marca 1941 višek.

Na ta dan je skupina jugoslovanskih oficirjev strmoglavila vlado in kraljevo namestništvo, proglasila mladoletnega kralja Petra za polnoletnega in postavila novo vlado.

Toda ta vsebina 27. marca — oficirski puč, bi kaj malo pomenila v zgodovini jugoslovanskih narodov, če bi ljudske množice ne dale dnevu popolnoma nove vsebine.

Te so v velikih demonstracijah, posebno v Beogradu, pod vodstvom komunistične partije Jugoslavije izpovedale novo vsebino tega dne, ki je za vedno prešla v zgodovino naših narodov pod geslom: »Bolji rat neko pakt!« in »bolji grob nego rob!«

Sedemindvajseti marec kot vojno napoved ljudskih množic naših narodov je dobro razumel tudi Hitler. Še istega dne je ukazal svojim najodgovornejšim sodelavcem ukreniti vse, da bo Jugoslavija čimprej izbrisana iz evropskega zemljevida. Na kakšen način in s kakšnimi sredstvi so to izvedli se še vsi dobro spomnimo, toda tudi to, da so se v svojih računih močno uštel.

Štafeta mladosti krenila iz Prilepa

Prilep, mesto letos počašeno s tem, da priredi slovesen začetek pohoda štafete mladosti, simbola bratstva in enotnosti, ljubezni in vdanosti delu tovariša Tita. To je nepozabno doživetje, trenutek, ki se ga doživlja globoko, z ljubeznijo in srečo. Prilepčane v teh dneh prevzema vznemirjenje in ponos, ker so bili letos prvi udeleženci slovesnega dogodka, začetka pohoda štafete.

Povsod po mestu in okolici se je čutil slovesen duh. Mladina, pionirji, delovni ljudje in občani Prilepa, pripadniki JLA, vsi so se pripravljali da bi pozdravili štafeto.

S svojim prizadevnim delom, učenjem, ustvarjalnostjo, zaščito in obrambo so v slovesnosti vgradili svojo ljubezen in želje za srečnejšo prihodnost naših narodov in narodnosti. V vseh okoljih so pripravljani slediti kašipotu revolucije in delu tovariša Tita.

Slovesen začetek pohoda štafete mladosti je bil 21. marca na Trgu Makedonija, ki je v središču mesta in sicer ob 11,00 uri.

Prva nosilka štafete je bila pionirka Tatjana Atanasoska, učenka 7. razreda osnovne šole Goce Delčev,

sicer odlična učenka, marljiva v pionirski organizaciji, sicer pa tudi članica podmladka ženske rokometne ekipe pri tobačnem kombinatu v Prilepu, ter številnih sekcij na šoli.

Začetku pohoda letošnje štafete mladosti je prisostvovalo nekaj deset tisoč prebivalcev, mladine, pionirjev, gostov, pripadnikov JLA, delovnih ljudi.

Vsi z eno samo željo in

sporočilom: zavzemajmo se za boljšo in srečnejšo prihodnost, za poglobljanje in širjenje bratstva in enotnosti, saj smo le družni tudi močnejši, boljši, bolje pripravljeni in srečni.

Pot naše jugoslovanske revolucije je znana. Iz roda v rod prenašamo zgodbo o tej težki, krvavi poti, o tem kako je priborjena svoboda, kako smo na tej poti ostali prekaljeni s TITOVO revolucionarno mislijo in akcijo, na poti, po kateri danes stopamo varno in samozavestno.

Za nadaljnji napredek samoupravljanja

Volitve, ki smo jih opravili 11. in 14. marca, so bile ogledalo zelo ugodnega političnega razpoloženja. Velja splošna ugotovitev, da smo bili povsod dobro pripravljeni na volitve in da so bile kadrovske priprave prav tako dobre. Značilno je bilo veliko število evidentiranih in možnih kandidatov, priprave pa so potekale demokratično in javno.

Volitve 82 morajo omogočiti nadaljnji napredek naše socialistične samoupravne demokracije. Premagati bomo morali slabosti, ki ovirajo razvoj samoupravljanja. Za sindikat je še posebej pomembno, da je nadaljnji razvoj družbenega in osebnega standarda ter krepitev socialne varnosti delavcev in delovnih ljudi mogoče le na podlagi bitke za večji dohodek. Volitve delegacij v sindikatih povezujemo tudi s prizadevanji za uveljavljanje delitve po delu in rezultatih dela, ki mora zmanjšati uravntimer in spodbuditi produktivno delo in boljše rezultate dela.

Mandatno obdobje 1982—1986 bo pomenilo nadaljnjo graditev in utrjevanje delegatskega sistema, za katerega marsikje ugotavljamo, da še ni dovolj zaživel. Ugotavljamo tudi, da je delovski razred marsikje odrinjen od samoupravljanja ter da se je ponovno uveljavil etatistični način odločanja. Nismo dosegli samoupravnega federalizma, temveč federalni etatizem, pogojen z republiškimi etatizmi, podobno velja za nekatera področja gospodarstva in tudi za občine. Volitve 82 so zato bile priložnost, da okrepimo samoupravljanje in zmanjšamo državno oblast na vseh ravneh družbene organiziranosti.

23. marec - svetovni dan invalidov

Vsak dan, v vsakem trenutku, pri večini naših odločitev bi se morali zavedati, da med nami živijo invalidi. Vedno več jih je, žrtev delovnih nesreč, žrtev naših cest...

Slučajnosti, zaradi katerih se njihovo število večja, skoraj ni. Premajhna skrb za varno delo in življenje, nevarnost za varnost, malomarnost, objestnost, vse to so dejstva, katera so prisotna na vsakem koraku in katerih v našem življenju ne manjka.

Ker še vedno ne storimo dovolj, da do invalidnosti ne bi prihajalo, moramo storiti toliko več, da invalidi ostanejo enakovredni člani naše družbe, da se lahko vključujejo v vse njene delovne, samoupravne in življenjske tokove.

Naša zakonodaja vse to omogoča, ljudje pa so zopet tisti, ki na njihovo pot postavljajo pregrade. Ljudje v temeljnih in delovnih organizacijah, ki ne najdejo skupnega jezika z zdravstveno službo in invalidom, da bi delavcu invalidu omogočili opravljanje dela, ki ga je sposoben opravljati, ljudje v krajevnih skupnostih, ki pri načrtovanju bivalnega okolja pozabljajo, da so lahko na primer čudovito oblikovana stopnišča že nepremagljiva ovira, ljudje, ki oblikujejo naš prostor, opremo, pripomočke, ljudje ob katerih in s katerimi invalidi živijo. Mi vsi smo ti ljudje. Nikoli ne smemo pozabiti, da tudi naša roka lahko pomaga odstraniti, oziroma premagati oviro.

Dopisujte v naše glasilo

Emajlirana posoda je zdravstveno najbolj neoporečna

V tujem tisku tečejo v zadnjem času razprave o uporabnosti in neuporabnosti posameznih materialov za izdelavo kuhinjske posode. V sklopu teh razprav so med drugim načeli tudi zelo aktualno temo — onesnaženje z bakterijami in sterilizacija kuhinjske posode. Pri tem naj takoj na začetku tega članka zapišemo zanimiv rezultat neke italijanske raziskave: **GLEDE NA STOPNJO ONESNAŽENJA Z BAKTERIJAMI IN MOŽNOSTI STERILIZACIJE JE EMAJL NAJBOLJŠI IN NAJPRIMERNEJSI MATERIAL ZA IZDELAVO KUHINJSKE POSODE.**

Vodja oddelka klinične preiskave pri bolnišnici v Modeni — Italija, profesor Franco Marzullo je s primerjalno raziskavo devetih različnih materialov, iz katerih se izdeluje posoda za pripravljanje hrane, potrdil že znano in razširjeno tezo: emajlirana posoda je najbolj higienska.

Po naročilu CISP (Združenje italijanskih emajlircev) iz Milana je profesor F. Marzullo testiral naslednjih devet materialov, iz katerih se izdeluje posoda za pripravo hrane:

1. nerjavna pločevina
2. aluminij
3. eloksirani aluminij
4. lakirani aluminij
5. emajlirana jeklena pločevina
6. lakirana jeklena pločevina
7. ABS — polimeri
8. polistirol
9. politetrafluoretilen (PTFE — teflon)

Na vsakem materialu je izvedel po 3 vrste meritev, in sicer:

a) meritve naravnega, spontanega onesnaženja pri kuhanju mleka, mesa in mesne juhe

b) meritve umetno povzročene onesnaženja z znanimi kulturami bakterij

c) meritve možnosti čiščenja s čistilnimi sredstvi, ki imajo kemični in fizikalni učinek

Za preizkuse je uporabljal pravokotno upognjene ploščice, izdelane iz devetih različnih vrst materiala, površine $50 \times 50 \times 1,25$ mm, ki jih je predhodno steriliziral z ultravijoličastimi žarki in jih hranil v steriliziranih petrijevih posodah.

Pri prvem preizkusu, naravno onesnaženje z bolezenskimi klicami pri kuhanju mleka, mesa in mesne juhe, so bili rezultati skoraj identični. Na vseh površinah že v prvih 24 urah znatno pade stopnja onesnaženja z bakterijami. Najmočnejše nazadovanje stopnje okuženja v odnosu na začetno količino bakterij je registriral na emajlirani pločevini, najmanjše pa na polistirolu in lakiranem aluminiju. Srednje vrednosti dosegajo nerjavna pločevina, teflon in lakirana pločevina.

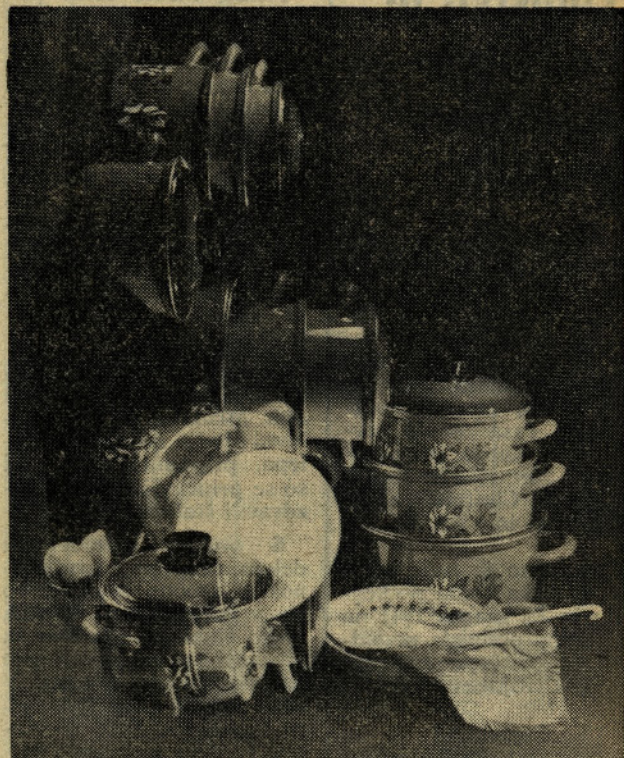
Tudi pri drugem preizkusu, umetno povzročeno onesnaženje z bakterijami, na vseh površinah in z raznimi vrstami bakterij zelo hitro in močno nazaduje stopnja onesnaženja. Toda najhitreje nazaduje zopet na emajlirani površini, kjer količina bakterij po 24 urah predstavlja samo četrtino tiste na teflonu oziroma tretjino količine prisotne na nerjavni pločevini.

Hude razlike pri posameznih materialih pa se pojavijo pri meritvah po daljšem času. Število bakterij na teflonskem sloju je ca. 75-krat višje, na nerjavni pločevini pa ca. 35-krat višje kot število bakterij, prisotnih na emajlirani pločevini.

Podobni so rezultati opazovanj in meritev pri čiščenju. Neodvisno od samega postopka čiščenja se zopet pri vseh omenjenih preizkusnih materialih opazja dober potek odstranjevanja bakterij (sterilizacija), vendar tudi tu ponovno prednjači emajlirana površina, na kateri v primerjavi z nerjavno pločevino poteka proces petkrat hitreje v primerjavi s teflonom pa sedemkrat hitreje, računano neregistrirano število bakterij.

Pri svojih preizkusih je profesor Marzullo, nekako kot stranski produkt, opazoval tudi pojav, ki ga ni podrobneje razložil, in sicer samostojni zavorni oziroma odporni učinek posameznih materialov proti psihrofilni (vlažni) flori tj. vrsti plesni, ki se, kot je znano, pogostoma pojavljala v notranjosti hladilnikov, odkoder se nato zelo težko odstranjuje.

Na podlagi eksperimentalno ugotovljenega indeksa odpornosti (možnost

sterilizacije), kot ga je lahko izmeril za kulture bakterij, je profesor Marzullo razvrstil posamezne materiale po naslednji lestvici:

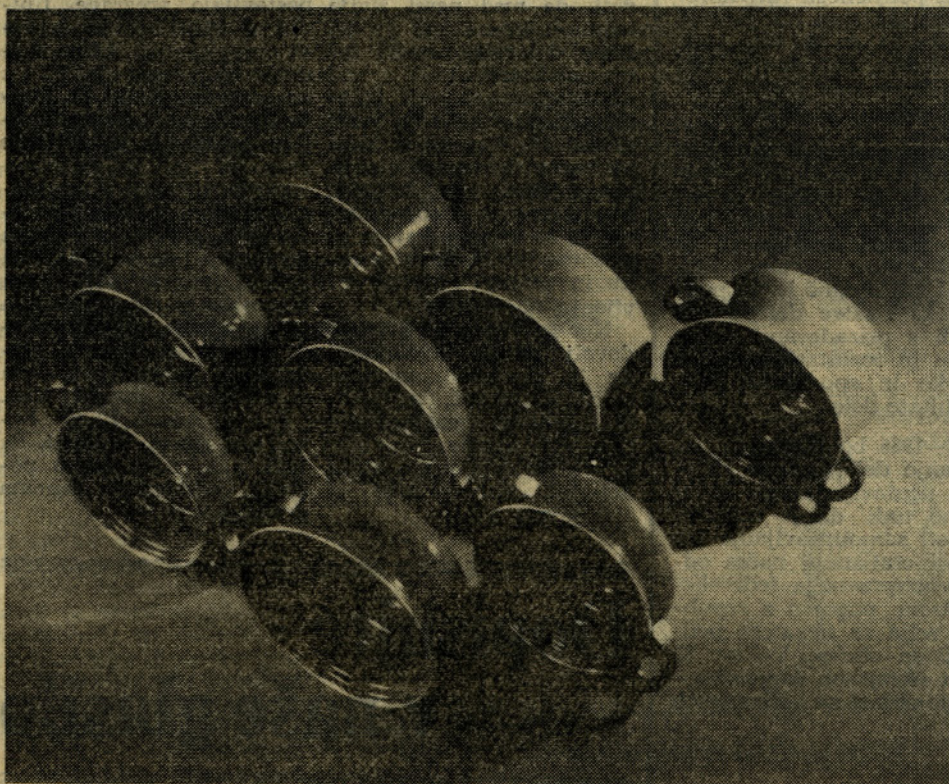
1. emajlirana pločevina — najmočnejši učinek odpornosti
2. lakirana pločevina — srednji učinek odpornosti
3. lakirani aluminij — srednji učinek odpornosti
4. ABS-polimeri — brez učinka odpornosti
5. polistirol — brez učinka

odpornosti

6. aluminij — brez učinka odpornosti
7. nerjavna pločevina — brez učinka odpornosti
8. eloksirani aluminij — brez učinka odpornosti
9. politetrafluoretilen (teflon) — brez učinka odpornosti

Vir: dr. H. Babinski, »Wirtschaft«, december 1981.

Jože Vajdetič

Disciplinski ukrepi izrečeni v mesecu marcu 1982

Tadina Anton, TOZD Posoda, neopravičeni izostanki — prenehanje delovnega razmerja; Šket Greta, TOZD posoda, fizični obračun — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za čas 3 mesece; Ropert Milan, TOZD Posoda, odklonitev del. naloga, zapuščanje del. mesta — prenehanje delovnega razmerja, odloženo za čas 3 mesece; Turk Romana, TOZD Posoda, vinjena na delu — javni opomin; Planinšek Ivan, TOZD Posoda, vinjen na delu — javni opomin; Palislamović Huse, TOZD Posoda, opustitev prijave težje kršitve del. obveznosti — javni opomin; Plevnik Franc, TOZD Posoda, vinjen na delu — javni o-

pomin; Jazbinšek Vera, TOZD Posoda, neopravičeni izostanki — javni opomin; Dražič Dubravka, TOZD Posoda, neopravičeni izostanki — javni opomin; Podgoršek Franc, TOZD Posoda, neupoštevanje predp. iz varstva pri delu — javni opomin; Resnik Ivan, TOZD Posoda, neupoštevanje predp. iz varstva pri delu — javni opomin; Vindiš Janko, TOZD Orodjarna, vinjen na delu — opomin; Matković Ivan, TOZD Posoda, neupoštevanje predp. iz varstva pri delu — opomin; Mikolič Adolf, TOZD Posoda, neupoštevanje predp. iz varstva pri delu — opomin.

Pravna služba

Bodočnost je v naših rokah

Pred člani delegacij in delegatov, ki smo jih v naši delovni organizaciji izvolili v četrtek, 11. marca in v krajevnih skupnosti 14. marca, bodo v tem štiriletnem obdobju odgovorne naloge, kajti v tem obdobju moramo izbojevati bitko za gospodarsko in družbeno trdnost, pri čemer bo prva fronta bitke potekala prav v delegatskem sistemu. Zato bomo tudi delavci in občani z vso zavzetostjo in odgovornostjo opravljali svojo ustavno pravico in dolžnost.

Volišče v TOZD Odpreskov in avtokolesa

Kako so potekale volitve

Dne 11. 3. 1982 smo v temeljnih organizacijah volili samoupravne organe in delegacije za delegiranje v skupščino DPS in skupščine SIS. Volitve so potekale zavzeto in odgovorno v vseh temeljnih organizacijah in delovni skupnosti skupnih služb. Udeležba na volitvah je bila dobra, saj je v večini volišč volilo do osme ure več kot polovica volilnih upravičencev. Velik del članov kolektiva je na dan volitev prišlo v delovno organizacijo nekoliko prej kot običajno in opravili svojo državljansko in samoupravno dolžnost. Že pred začetkom delovnega časa, saj so bila volišča odprta že od pete ure zjutraj naprej.

Volilni odbori so bili na voliščih dobro organizirani, tako da ni prihajalo do večjih zastojev. Skratka, vsi organi za pripravo in izvedbo volitev so opravili svoje naloge kvalitetno.

V trenutku, ko se zaključuje redakcija te številke Emajlirca, pripravljajo volilne komisije dokumentacijo o izidu glasanja. Prve ocene kažejo na to, da so kandidati prejeli ustrezno število glasov, kar je bilo gotovo pričakovati, če upoštevamo, da je evidentiranje z drugimi predvolitvenimi postopki potekalo v najširšem in demokratičnem obsegu.

Udeležbe na voliščih so bile v odstotkih naslednje: Posoda 84,0 %, Frite 92,7 %, Kotli 89,2 %, Radiatorji 87,6 %, Odpreski 85,1 %, Emokontejner 83,4 %, Orodjarna 90,3 %, Vzdrževanje 94,5 %, DSSS 87,0 %.

TOZD ERC je opravil samo volitve v samoupravne organe z udeležbo 97,0 %, sicer pa predstavlja ves trideset-članski kolektiv delegacijo za skupščine DPS in SIS.

Volišče v TOZD Frite

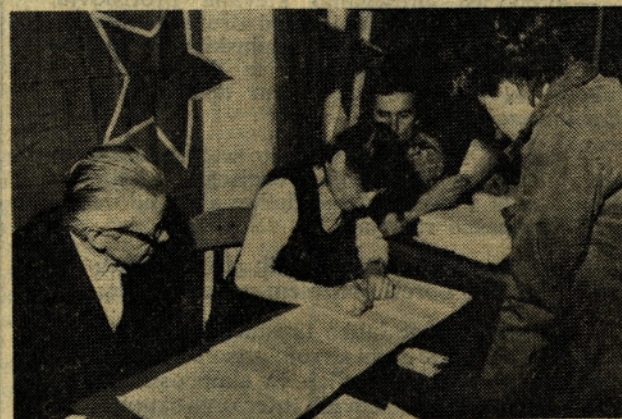

Volišče v TOZD Posoda — obrat emajlirnica

Volišče v TOZD Posoda — surovinski obrat

Uveljavljanje in utrjevanje samoupravnega družbeno ekonomskega položaja delavca oziroma njegove vodilne vloge v sistemu socialističnega samoupravljanja je neločljivo povezano z uresničevanjem delegatskega sistema, s katerim presegamo ločevanje med delom in politiko, do katerega je prišlo v družbeni delitvi dela.

Volišče v kleparskem oddelku

Nočno delo žena v kovinski industriji v letu 1981

Republiški odbor Sindikata delavcev proizvodnje in predelave kovin Slovenije spremlja gibanje nočnega dela žena že od leta 1975. Na osnovi zbranih podatkov lahko ugotovimo, da je bilo zmanjšano število žena od takratnih 3.716 zaposlenih na 1.672 v letu 1981.

V letu 1981 je zahtevek za nočno delo posredovalo 23 delovnih organizacij, in sicer:

— barvasta metalurgija	2 OZD
— črna metalurgija	1 OZD
— kovinska industrija	8 OZD
— elektro industrija	12 OZD

Prikaz postopnega zmanjševanja števila žena na nočnem delu:

Leto	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Štev. žensk	3.716	1.800	1.218	821	657	915	802
Leto	1980	1981	<u>1981</u>				
			1973				
Štev. žensk	816	1.672	45 %				

Iz posameznih predloženih zahtevkov OZD lahko ugotovimo, da so osnovni elementi, katerih OZD navajajo, ko organizirajo nočno delo, naslednji:

— velike težave v oskrbovanju z osnovnimi surovinami in repromaterialom od domačih proizvajalcev in dobaviteljev iz tujine;

— zaradi vrste težav na področju oskrbovanja z uvedbo nočne izmene poskušajo OZD nadoknaditi ter s tem izpolniti letne planske obveznosti;

— vrsta OZD je glede na načrtovane investicije planirala s posodobitvijo ter povečanjem strojnih kapacitet že v letu 1981 odpraviti nočno delo, vendar zaradi znanih ukrepov na področju uvoza strojne opreme to ni možno realizirati, tako da bodo ozka grla v proizvodnji ter pro-

blemi zaradi premajhnih strojnih kapacitet glede na posamezne povečane izvozne obveznosti OZD kot osnovni vzroki za uvajanje nočnega dela tudi v letu 1982.

Števila žena, zaposlenih na nočnem delu po panogah so naslednja:

leto:	1980	1981
— kovinska industrija	435	166
— elektro industrija	360	720
— črna metalurgija	19	70
— barvasta metalurgija	2	5
Skupaj	816	961

Večina delovnih organizacij je predvidevala na osnovi programov postopne ukinitve že v letu 1981 odpraviti nočno delo žena, vendar zaradi znanih omejitev na področju uvoza strojne opreme še nadalje uvajajo nočno delo. Vrsta problemov je tudi ponekod zaradi nadomestitve področja del in nalog, kjer so ta dela prej opravljali moški, sedaj zaradi pomanj-

kanja delavcev na takšna dela zaposlujejo ženske.

Na osnovi posameznih ocen ter gibanja nočnega dela žena v letu 1981 predlagamo:

— da se v letu 1981 zahteva od delovnih organizacij, da na osnovi programov postopne ukinitve nočnega dela analizirajo vzroke ter tudi sprejmejo posamezne organizacijske rešitve, ki bodo prispevale

k čimprejšnji realizaciji programa za ukinitve nočnega dela.

— Predvsem je potrebno izostriti odgovornost v OZD, kjer uvajajo nočno delo brez iskanja možnosti drugih organizacijskih in tehnoloških rešitev ter postavljajo kot ekonomsko najbolj upravičeno ter najboljše rešitev ravno uvedbo nočnega dela žena ter s tem rešitev problemov na področju izpolnjevanja plana, dodatnih izvoznih obveznosti, nadomestitev izpada proizvodnje zaradi pomanjkanja repromateriala itd.

— Komisija za življenjske in delovne pogoje skupaj s člani izvršnega odbora RO bodo v letošnjem letu na osnovi neposrednih razgovorov v OZD, kjer ponovno uvajajo nočno delo žena, skupaj s strokovnjaki na tem področju ocenili upravičenost zahtevka posameznih OZD za odobritev nočnega dela žena.

— Na osnovi ocen je potrebno še nadalje spremljati uvajanje nočnega dela žena predvsem v OZD, kjer je opaziti, da razreševanju te problematike ne posvečajo velike pozornosti.

— Komisija za življenjske in delovne pogoje na osnovi izdelane analize ter podanih zaključkov v svojem akcijskem programu izoblikuje posamezne usmeritve ter v skladu s sprejetimi stališči in usmeritvami 3. konference ZSSS s področja nočnega dela

žena v OZD Sindikata delavcev proizvodnje in predelave kovin Slovenije.

Slavko Adamič

Slovensko ljudsko gledališče Celje

SESTRI, ameriška drama

Celjsko gledališče uprizarja te dni izredno delo mlade napredne ameriške pisateljice Wendy Kesselman »Sestri«. Avtorica je vzela za snov drame dogodek, ki se je v času rastočega fašizma dejansko zgodil v Franciji. Sestri, služkinji, sta čedalje bolj izpostavljeni vse večjemu nasilju gospodarice in njene hčerke. Njuno edino zatočišče je sestrska ljubezen, ki pa je povod za še večje maltretiranje. Izhod je upor proti gospodarjem, grozovit umor. A najbrž je še bolj grozovito nenehno poniževanje, zanikanje osebnosti in osnovnih pravic za človeka vredno življenje. Umor kajpak ne pomeni revolucije, ničesar ne razreši, prinese le smrt in izgnanstvo. Nemara je igra, ki jo te dni gledamo na celjskem odru, zato še tembolj pretresljiva. Delo je zrežiral Zvone Seldbauer, igrajo pa Ljerka Belakova, Milada Kaležičeva, Anica Kumrova, Marjana Krošlva in Janez Starina. Tudi s to igro — blestečo igro vseh štirih igralk — celjsko gledališče zaokrožuje krog letošnjega repertoarja. Za konec pripravlja le še komedijo duhovite igre češkega avtorja Milana Kundere »Jakob in njegov gospodar«, katere premiera bo predvidoma konec aprila.

Peta predstava letošnjega abonmajskega cikla pa bo gostovanje Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice, ki bo uprizorilo Molierovega »Don Juana ali kamnitega gosta«. Delo je v prevodu Josipa Vidmarja zrežiral Ljubiša Georgijevski. Po »Zlahtnem meščanu« še »Don Juan«, kar bo nedvomno zapolnilo občutno vrzel v uprizorjanju Moliera pri nas v Celju in zaokrožilo podoba tega, na Slovenskem tako popularnega komediografa. Novogoriški gostje bodo v Celju odigrali vse predstave za odrasle in mladinske abonmaje v času od 15. do 23. marca.

Uprava SLG Celje

Iz osnutka resolucije IX. kongresa ZKS

— Svet, v katerem živimo, z vso raznolikostjo družbenoekonomskih političnih sistemov in odnosov znotraj njih in med njimi ter procesi, razmere in dogajanja v socialistični samoupravni Jugoslaviji vedno znova dokazujejo, da je bodočnost socializma v najudobnejši meri odvisna od tega, kdo razpolaga s presežnim delom in odloča o njem;

— naša družba se je kot socialistična in samoupravna šele dodobra konstituirala in je z vidika svoje zgodovinske perspektive še vedno v začetnem obdobju svojega razvoja na družbenolastniških osnovah;

— prepočasi presegamo številna protislovja, med njimi tudi protislovje med družbeno naravno produkcijo ter zasebnim, skupinskim in državnim prisvajanjem rezultatov te družbene produkcije, ki odtujaže združenim delavcem sredstva in rezultate dela;

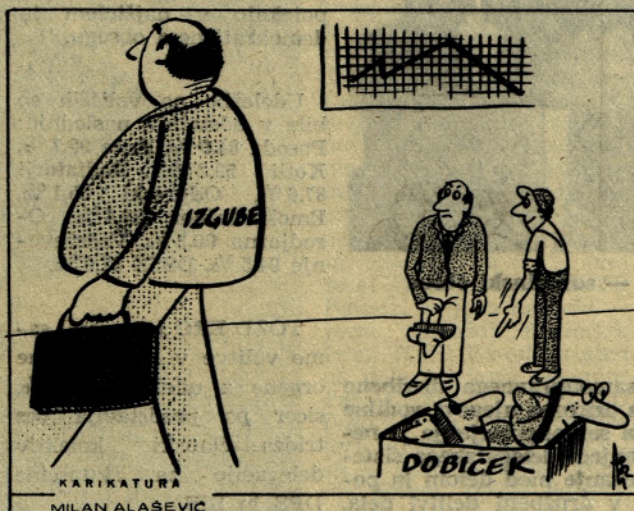
— dosegli smo tisto stopnjo v gospodarskem razvoju, ko se brez intenzivnejšega in širšega vključevanja v mednarodno delitev dela ne moremo več uspešno razvijati;

— pri premagovanju sedanjih gospodarskih težav se moramo opreti predvsem na lastne sile;

— številne naloge lahko uresničijo samo delavci in delovni ljudje sami s svojo organizirano ustvarjalno akcijo v organizacijah in skupnostih združenega dela. V samoupravnih interesnih skupnostih, družbenopolitičnih skupnostih in družbenopolitičnih organizacijah;

— oblikovanje, delitev in prilagajanje osebnih dohodkov moramo preobraziti tako, da bodo leti delavci stalno spodbujali k učinkovitemu proizvodnemu ali ustvarjalnemu in drugemu potrebnemu delu ...;

— odločilnega pomena za uresničevanje politike gospodarske stabilizacije in utrjevanje položaja delavcev v družbeni reprodukciji je korenita družbena preobrazba gospodarske politike.

IZOBRAŽEVANJE 1981

V preteklem 1981. letu kljub objektivnim in subjektivnim težavam beležimo dokaj uspešno dejavnost na področju izobraževanja in usposabljanja kadrov v DO in TOZD.

Interno izobraževanje:

Za potrebe TOZD in DSSS smo organizirali in izvedli 21 izobraževalnih akcij — tečajev, poučevanj in izpitov (za voznike viličarjev, vlagarje in rezače, varilce, požarno varnost, upravljače dvigal — žerjaviste, upravljače plinskih naprav, pripravnikarje itd.), za 341 delavcev, od katerih je uspešno zaključilo 205 delavcev. Organizirali in izvedli smo 10 uvajalnih seminarjev za 245 novosprejetih delavcev.

Eksterno izobraževanje:

Na razne zunanje tečaje, seminarje, posvetovanja, simpozije, ekskurzije in inozemske specializacije strokovnega, družbenopolitičnega in obrambnega značaja smo poslali skupno 340 delavcev. Od tega 161 na strokovnega, 18 družbenopolitičnega in 151 obrambnega (CZ in NZ) značaja ter 10 delavcev — specializacija v inozemstvu.

Izredno šolanje — študij ob delu:

Delavcem, ki se šolajo ob delu v interesu DO oziroma TOZD smo dajali ugodnosti v plačilu šolnine v celoti, študijskemu dopustu, potnih stroških ter dnevnih, in sicer:

Fakultete — visoke šole	
— III. stopnja	5 delavcev
— II. stopnja	16 delavcev
— I. stopnja	41 delavcev
— Srednje šole	34 delavcev
— poklicne šole	5 delavcev
Skupaj:	101 delavec

V teku leta je prekinilo šolanje oziroma pogodbo 26 delavcev, uspešno je dokončalo študij oziroma šolanje 15 delavcev.

Stanje izrednih štipendistov na dan 31. 12. 1981 je sledeče:

Fakultete — visoke šole	
— III. stopnja	3 delavci
— II. stopnja	11 delavcev
— I. stopnja	31 delavcev
Srednje šole	13 delavcev
Poklicne šole	2 delavca
Skupaj:	60 delavcev

Navedenim delavcem je bilo v letu 1981 odobreno skupno 641 dni študijskega dopusta.

Redno štipendiranje:

Na osnovi samoupravnega sporazuma o štipendiranju učencev in študentov v SR Sloveniji in dolgoročnih ter perspektivnih potreb po kadrih štipendiramo in podeljujemo štipendije. V letu 1981 smo štipendirali:

Fakultete — visoke šole	
— II. stopnja	30 štipendistov
— I. stopnja	29 štipendistov
Srednje šole	111 štipendistov
Poklicne šole	67 štipendistov
Skupaj:	237 štipendistov

V teku leta je prekinilo šolanje oziroma pogodbo 30 štipendistov, uspešno zaključilo študij oziroma šolanje pa 47 štipendistov.

Stanje rednih štipendistov na dan 31. 12. 1981 je sledeče:

Fakultete — visoke šole	
— II. stopnja	27 štipendistov
— I. stopnja	18 štipendistov
Srednje šole	80 štipendistov
Poklicne šole	35 štipendistov
Skupaj:	160 štipendistov

V letu 1981 smo imeli skupno 39 pripravnikov, in sicer:

Fakultete — visoke šole	
— II. stopnja	7 pripravnikov
— I. stopnja	8 pripravnikov
Srednje šole	24 pripravnikov
Skupaj:	39 pripravnikov

Od navedenih je v teku leta uspešno zaključilo pripravniški staž in bilo razporejenih na ustrezna dela in naloge 24 pripravnikov, in sicer:

Fakultete — visoke šole	
— II. stopnja	4 pripravniki
— I. stopnja	6 pripravnikov

Srednje šole	14 pripravnikov
Skupaj:	24 pripravnikov
Stanje pripravnikov na dan 31. 12. 1981 je sledeče:	

Fakultete — visoke šole	
— II. stopnja	3 pripravniki
— I. stopnja	2 pripravnikar
Srednje šole	10 pripravnikov
Skupaj:	15 pripravnikov

Na enomesečni obvezni praksi smo imeli učencev in štipendistov:

	VS	Viš	SS	PS	Skupaj
TOZD		2	10		12
KOTLI		1	3		4
RADIATORJI			1		1
ODPRESKI			4	7	11
ORODJARNA			11	12	23
VZDRŽEVANJE			14		15
POSODA	1		3		4
FRITE	1		3		3
KONTEJNER			21		26
DSSS	3	2			5
Skupaj:	5	5	70	19	99

Na 10 dnevno proizvodno delo smo sprejeli in razporedili skupno 12 dijakov in dijakinj III. letnika celjske gimnazije.

Problematika

Zaradi pomanjkanja primernih in ustrezno opremljenih predavalnic je delo oddelka izobraževanja zelo oteženo v posameznih primerih tudi onemogočeno pri izvajanju internih tečajev in predavanj kot na strokovnem, samoupravnem in področju SLO.

Slede na dolgoročne in perspektivne potrebe po strokovnih kadrih razpisujemo dokajšnje število štipendij, vendar je odziv nanje še vedno neustrezen. Tudi v letu 1981 ni bilo pravega odziva za tehnične — strojne in energetske usmeritve temveč predvsem za družboslovne, pravne in administrativne usmeritve kar značajo naše dejavnosti ne ustreza. Upamo, da se bo to razmerje v bodoče le izboljševalo k čemu naj bi pripomoglo tudi usmerjeno izobraževanje.

—Slavi—

Naše črne točke

Disciplinski ukrepi izrečeni v mesecu februarju 1982

Kuhar Kristl, TOZD Emokontejner, neupravičeni izostanki — prenehanje delovnega razmerja; Piraku Bajram, TOZD Frite, neopravičeni izostanki — prenehanje delovnega razmerja; Videnšek Jože, TOZD Odpreski in avtokolesa, neupravičeni izostanki — prenehanje delovnega razmerja; Polajžer Jože, TOZD Kotli, malomaren odnos do dela — prenehanje delovnega razmerja odloženo za čas 12 mesecev; Petrovič Milan, TOZD Posoda, zloraba položaja — prenehanje delovnega razmerja odloženo za čas 12 mesecev; Potočnik Danijel, TOZD Posoda, povzročanje nereda ali pretepa — prenehanje delovnega razmerja odloženo za čas 12 mesecev; Kerš Vili, TOZD Odpreski in avtokolesa, neopravičeni izostanki — prenehanje delovnega razmerja odloženo za čas 3 mesece; Kovač Bogomil, TOZD Orodjarna, zapuščanje del. mesta — javni opomin; Simič Branko, TOZD Odpreski in avtokolesa, neopravičeni izostanki — javni opomin; Remškar Ivan, TOZD Vzdrževanje in energitika, nepravilen odnos do drugih delavcev — javni opomin; Kučera Zvone, TOZD Radiatorji, kršenje bolniškega reda — javni opomin; Leban Justina, skupne službe, malomarno izvrševanje delovnih nalog — javni opomin; Zupanc Alojz, TOZD Radiatorji, kršenje bolniškega reda — javni opomin; Ratej Ivan, TOZD Orodjarna, neopravičeni izostanek — opomin; Đafič Nazif, TOZD Orodjarna, neopravičeni izostanek — opomin; Kolarič Vladimir, TOZD Orodjarna, zapuščanje del. mesta — opomin, Kosič Vojo, TOZD Odpreski in avtokolesa, zapuščanje del. mesta in DO — opomin in škornik Stane, skupne službe, neupoštevanje predpisov iz varstva pri delu — opomin.

Pravna služba

KAKO SO PRAZNOVALE 8. MAREC ŽENE V CINKARNI CELJE

Kolektiv Cinkarne ima približno 500 žensk od cca. 2.000 zaposlenih. Le-te so kar aktivne saj so osnovale aktiv žena, ki poskuša urejati probleme žensk v tem kolektivu in jih vključevati na najrazličnejša takšna športna kot druga področja.

Naše sodelovanje s Cinkarno se razvija predvsem na športnem področju. Zlasti ženske ekipe se merijo med sabo v odbojki in kegljanju. Na enem takšnih srečanj so nas tudi povabile na njihovo proslavo za Dan žena. Vabili smo se rade odzvale, saj nam takšne izkušnje prav pridejo tudi pri opravljanju naših proslav.

Organizirale so natečaj ročnih del, ki so bila razstavljena v prostoru poleg odra in so tako nudila prijetno ozadje. Tako kot smo že v EMU lani, so tudi v Cinkarni ugotovile, da je ogromno žena, ki se ukvarjajo z ročnimi deli, ki so pa tudi zelo dragocena.

V programu so sodelovale recitatorke iz podjetja, ki so zelo lepo podale recital Svetlane Makarovič. Med drugim pa so nastopali tudi: sin delavke Cinkarne, ki je razveselil vse gledalke z »Račkami«, ki jih je zaigral na harmoniko; celjski Polde (tudi delavec Cinkarne), katere mu smo se vsi od srca nasmejali, znova pa je dokazal tudi svoj pevski talent, ko je z ansamblom Veseli Štajerci zapel nekaj pesmi. Za konec so razdelili še nagrade za interno strelsko tekmovanje.

Program je bil pester in živahen. Dokazale so, da se da tudi iz domačih vrst dobiti ljudi, ki imajo smisel za nastopanje. Mislim, da bi se v tem smislu lahko od njih marsikaj naučili. Ne verjamem, da pri nas nimamo skritih talentov, ki radi recitirajo, pripovedujejo šale, pojejo in podobno, samo verjetno bi bilo treba izumiti še kakšen poseben recept, da bi se vsi ti prikazali na svetlo.

Pa še tole sporočilo iz Cinkarne:

Vsem ženam našega kolektiva priskrbo voščilo za dan žena.

Andreja Semolič

Naše interno izobraževanje

Interno izobraževanje ima za našo delovno organizacijo izreden pomen. Zavedati se moramo, da je del naše proizvodnje specifičen, drugačen, značilen samo za EMO. Sole ne izobražujejo vlagarjev, rezačev, voznikov viličarjev, žerjavistov in še nekatere druge profile, ki jih mi za nemoten potek proizvodnje še kako potrebujemo.

V celjski regiji se mladi po končani osnovni šoli le redko odločijo za takojšnjo zaposlitev, večina vsaj poskusi z nadaljnjim šolanjem v eni od razpisanih usmeritev usmerjenega izobraževanja in šele, ko jim ne uspe zaključiti tega šolanja, so se pripravljali zaposliti kot nekvalificirana delovna sila. Nekvalificiran kader je zelo iskan tudi v drugih delovnih organizacijah in nekatere jim lahko v sedanjem trenutku nudijo več kot pa naša (npr. samski dom, hitrejša reševanja stanovanjske problematike in drugo).

Da bi bile težave še večje, je zaradi zgoraj navedenih problematike tudi fluktuacija med temi delavci največja. Tako smo prisiljeni vedno na novo usposabljalati naš novi kader, hkrati pa izpopolnjevati izobrazbo že zaposlenega. Največ težav pri izobraževanju povzročajo delavci, ki so bili pred leti sprejeti (sprejele so jih komisije za delovna razmerja posameznih tozdov) na dela in naloge na primer vlagarjev in rezačev, pa za to niso bili že usposobljeni (niso imeli predpisanega izpita). Sedaj prejemajo takšen osebni dohodek, kot da bi bili že usposobljeni, torej jim uspešno opravljen tečaj ne predstavlja napredovanja, zanje obiskovanje tečaja in opravljeni izpit ni stimulacija. Še slabše, ti delavci so prepričani, da je izpit samo »kaprica« vodilnih in službe varstva pri delu. Menijo, da se vodilni hočejo otresti odgovornosti za morebitno nastalo škodo ali celo poškodbo delavca. Seveda to ni res.

Iz programov internih tečajev smo izločili vse na prvi pogled nepotrebne teme, izločili smo tudi predavanje o samoupravljanju, da bi delavcem olajšali izobraževanje. Ohranjena je le gola strokovna plat tečaja. Takšne so bile tudi zahteve s strani vodstev posameznih tozdov in samih delavcev. Vsi so imeli pred seboj en sam cilj — čim prej in po čim lažji poti priti do toliko zahtevanega potrdila. Oddelek izobraževanja zahteva določeno stopnjo znanja, ki je enotna za vso delovno organizacijo. Usposobljeni vlagarji v tozdu Posoda bo enako dobro opravljali ta dela v tozdu Kontejner in obratno. Pri vsem skupaj ne gre samo za dobro in kvalitetno opravljanje dela, gre tudi za varno

in v danih razmerah najučinkovitejše opravljanje dela. Trdimo, da bo delavec, ki je uspešno opravil tečaj ali ki se je usposabljal, bolj varno delal, hkrati pa tudi kvalitetneje. Delavec, ki opravi tečaj, bolje razume potek dela, celoten postopek pri delu. Delavci, ki so v okviru tečaja poslušali predavanja iz varstva pri delu in na izpitu pokazali zadostno obvladovanje tudi tega področja, bodo zagotovo to pridobljeno znanje prenesli v prakso. Torej bodo bolj upoštevali navodila za varnejše delo.

Delavci, ki za določena dela in naloge niso strokovno usposobljeni in pred komisijo niso izprašani, ne bi smeli opravljati teh del in nalog. Pa jih opravljajo, ob velikem tveganju njih samih in predpostavljanih. Mar res ne zmoremo toliko moči in opravimo to manjkajočo obveznost? So res le nesreče tiste, ki nas prizadenejo in za hip strezimo? Menim, da bi morali člani Zveze komunistov, Zveze sindikatov in Zveze socialistične mladine z zgledom, aktivnim spodbujanjem in vplivom prepričati in motivirati svoje člane in sodelavce, da uredijo svoje obveznosti na tem področju.

Pri pregledu celovite problematike nekvalificirane oziroma polkvalificirane delovne sile ne moremo mimo zaenkrat nujnega nadomeščanja le-te s strani delovne organizacije Zavarivač. Neenaki dohodki naših delavcev in delavcev delovne organizacije Zavarivač, ki delajo na enakih delih in nalogah, ustvarjajo za vse nas neprijeten antagonizem. Koliko so ta nasprotja prisotna, bi kazalo globlje raziskati, saj bi bilo na osnovi bežnih razgovorov napačno kakršno koli sklepanje. Vse bolj se moramo opirati na lastne sile. Kako se spopada z vso to problematiko oddelek izobraževanja? Kakšne rešitve išče?

Pri pregledu aktivnosti oddelka izobraževanja od 1961 dalje, ko se vodi evidenca o izdanih internih potrdilih, smo ugotovili, da je v tem času oddelek izobraževanja izobrazil 497 vlagarjev in rezačev, od teh so sedaj še 203 zaposleni v EMO. Oddelek izobraževanja je izobrazil 452 plamenskih, elektro in varilcev v zaščitni atmosferi, pa tudi 302 voznika viličarjev,

če naštem samo najpogostejše tečaje. Zaradi visoke fluktuacije v preteklih letih prav med tem kadrom, pa je bil oddelek izobraževanja prisiljen vedno na novo usposabljalati že zaposlene delavce, pa tudi novospregate.

Doslej je potrebo po znanju delavcev v nekem tozdu ugotavljal predpostavljani (na žalost še vedno prevečkrat po pregledih službe varstva pri delu) tečaja tozda. Vodstvo tozda je potrebo po organizaciji tečaja s priloženim spiskom kandidatov poslalo v sektor za kadrovske in samoupravne odnose. Seveda morajo delavci najprej na zdravniški pregled, za zdravne in sposobne je oddelek izobraževanja organiziral tečaj. Pri organizaciji tečaja je večkrat prišlo tudi do težav zaradi pomanjkanja prostorov, premajhnega števila predavateljev, majhne udeležbe slušateljev na predavanjih itd., vendar nam je nekako uspelo te probleme reševati.

Radi pa bi naredili korak dalje, radi bi presegli to »gašenje požarov«. Vemo, da je še vedno določeno število delavcev v delovni organizaciji, ki opravljajo taka dela in naloge, kjer se zahteva strokovna usposobljenost (izpit), ki pa je še nimajo. V strokovno usposabljanje se lahko poleg teh delavcev vključijo tudi vsi ostali delavci, seveda v skladu s potrebnimi posameznega tozda in v dogovoru s svojimi predpostavljanimi.

Kako se na tečaj prijavimo? Delavec, ki se je odločil, da se bo strokovno usposabljal, se najprej pogovori s svojim predpostavljanim o potrebni njegovega izobraževanja za tozda. Če delavčeva temeljna organizacija potrebuje na primer varilca, vlagarja ali voznika viličarja, potem bo vodstvo tozda prijavilo delavca na ustrezen tečaj. Če bo oddelek izobraževanja zbral vsaj pet prijav za posamezen tečaj, potem bo tečaj organiziran v najkrajšem možnem času. Če bo prijav manj, pa se kandidati priključijo prvi naslednji skupini tečajnikov. Seveda mora biti delavec zdravstveno sposoben za opravljanje bodočih del in nalog.

Izobraževanje na internih tečajih poteka izven delovnega časa, izjemoma med delovnim časom, če tako zahteva vodstvo tozda. Oba termina spremlja-

jo tudi določene težave. Pri izobraževanju izven delovnega časa se srečujemo s problemom motivacije delavcev za izobraževanje. Delavci, ki jih temeljna organizacija napoti na tečaj, največkrat že opravljajo tista dela in naloge, ki bi jih smeli šele po zaključenem usposabljanju in jim uspešno zaključen tečaj ne predstavlja napredovanja. Pri teh delavcih je udeležba na predavanjih in sama uspešnost izobraževanja nizka. Pri izobraževanju med delovnim časom pa imamo težave s predavatelji, saj so to delavci, ki imajo svoje delovne obveznosti in zadolžitve. Tudi motivacija se ne spremeni veliko. Tako res dosežemo visoko udeležbo na predavanjih, uspešnost pri opravljanju izpitov pa je nekoliko boljša kot pri izobraževanju izven delovnega časa. Pri novih delavcih so te težave bistveno manjše in tudi motivacija teh delavcev je veliko večja, saj jim predstavlja zaključeno usposabljanje napredovanje.

Ali lahko te težave premagamo? To stanje bomo presegli tedaj, ko bomo vsi skupaj zmogli toliko moči, da bodo delavci, ki opravljajo ta dela (na primer vlagarja in rezača), pa za to še nimajo izpita, to opravili. Ponovno ponavljam, da bi se morale v reševanje teh težav vključiti tudi družbenopolitične organizacije, zlasti člani Zveze komunistov bi morali v svojih delovnih sredinah odigrati svojo vlogo, tj. z aktivnim spodbujanjem, zgledom, vplivom, iskanjem najustreznejših rešitev poskrbeti, da bi delavci, ki še niso strokovno usposobljeni in še nimajo opravljenih zahtevanih izpitov, le-te opravili. Veliko aktivnost zahteva stanje na tem področju v tozdu Kontejner in tozdu Odpreski in avtokolesa, čeprav bi ne bilo odveč preventivno delovanje in spremljanje te problematike tudi v drugih tozdi. Člani Zveze sindikatov, Zveze komunistov in Zveze socialistične mladine v sedanjih stabilizacijskih prizadevanjih naše delovne organizacije ne morejo in ne smejo stati ob strani. Če imamo veliko število neusposobljenih delavcev, ki opravljajo dela in naloge, pa le-te ne bi smeli prav zaradi neusposobljenosti, to pomeni tudi nesreče pri delu, slabšo kvaliteto izdelkov, s tem pa je povezan tudi manjši dohodek. Tako je res že skrajni čas, da se spoprimo skupno tudi s tem problemom.

Prevsam pa naj člani Zveze komunistov, Zveze sindikatov in Zveze socialistične mladine z zgledom, aktivnim spodbujanjem in vplivom prepričajo in motivirajo sodelavce, da uredijo svoje obveznosti.

In kaj bo oddelek izobraževanja še naredil na tem področju? Pri izobraževanju na internih tečajih bomo še naprej skrbeli za zmanjševanje stroškov na tem področju. Cena tečajev v organizaciji oddelka izobraževanja dosega tretjino cene tečaja v organizaciji delavske univerze. Pri tem pa nam je doslej uspelo pri večini tečajev stroške še dodatno zniževati z boljšo organizacijo dela, s prestativno dela predavanj v delovni čas, z udeležbo delavcev drugih delovnih organizacij, ki jim zaračunavamo polne stroške tečaja in drugimi ukrepi. Kljub širjenju dejavnosti oddelka izobraževanja, se skrajno stabilizacijsko obnašamo, saj skušamo vedno iskati najcenejše, a hkrati najučinkovitejše oblike izobraževanja. Z angažiranjem večjega števila predavateljev se bomo še bolj približali potrebam naše delovne organizacije in še hitreje izobraževali. Pripravljamo natančen seznam delavcev po tozdi, ki so opravljali kdaj določen tečaj in izpit v organizaciji oddelka izobraževanja. Ta bo tudi pripomogel k bolj uspešnemu zmanjševanju razlike med zahtevano in dejansko izobrazbo nekvalificirane in polkvalificirane delovne sile. Seznam je namenjen vodstvom tozdov za ukrepanje in urejanje te problematike. Oddelek izobraževanja pripravlja tudi razpis internih tečajev. To bo zahtevalo večjo disciplino udeležencev, bo pa nedvomno bolj učinkovita oblika od dosedanjih.

Naj ob koncu poudarim, da bo oddelek izobraževanja nemočen pri reševanju te problematike, če se za reševanje ne bodo zavzeli prav vsi zaposleni delavci, tako vodstveni kot tudi neposredni proizvodni delavci, ob strani pa ne smejo stati tudi člani družbenopolitičnih organizacij v naši delovni organizaciji.

Marko Gorjan

**Dopisujte
v naše glasilo**

Petdeset let zvestobe na področju gasilstva

Skoraj neverjetno se sliši, če upoštevamo, da gre za 71-letnega veterana prekaljenega gasilca, člana IGD DO EMO tov. Kuder Vinka. IGD je slavilo svojo 45-letnico v l. 1981, tov. Kuder pa 50 let delovanja na področju gasilstva. Vseh 45 let obstoja IGD DO EMO je bil član tega društva in še 5 let v PGD Gotovlje. Poleg osmih veteranov, ki so še aktivni v IGD EMO, velja tov. Kuder za vzornega člana veterana. Veterani kljub dolgoletnemu stažu ne dovolijo, da bi jih kdo postavil na stranski tir oz. da bi utonili v pozabo. Osvajajo prva mesta na mnogih tekmovanjih s svojimi sovrstniki. Redno dežuranje v gasilskem domu je ena izmed prioritetnih nalog, ki jih opravljajo predvsem starejši gasilci in veterani kjer nikoli ne manjka tov. Kuder. Kot sam zagotavlja ga dobro zdravje s katerim doslej ni imel težave spodbuja, da vztraja pri gasilskih nalogah, ki jih ni malo.

V IGD se je včlanil tov. Kuder l. 1938 na prepričanje takratnega poveljnika Kerberja, češ v tovarni si nam bolj potreben. Po kratkem premisleku se je Kuder odločil in do danes še ni pomislil, da bi zapustil gasilske vrste. Kljub dolgoletnemu stažu ni imel ambicij, da bi se potego-

val za eno od poveljniških funkcij oz. činov.

Meni, da je zadovoljen z vsem, kar je dosegel, saj je strojnik, šofer in izprasan gasilec 1. stopnje.

Zanimivo je, česa vse se spominja prekaljeni veteran in tako se je med drugim spomnil na čase, ko so gasilci v EMO imeli gasilsko brizgalno na ročni pogon. Štirje gasilci po dva na vsaki strani gonilne ročice so morali kar pridno poganjati brizgalno. Gasilski voz je imel kolesa prevlečena z gumo in so ga gasilci na mesto požara peljali sami. Bilo je, pravi Kuder, vse bolj skromno pa vendar tudi uspešno. Sodelovanja med gasilskimi društvi ni bilo toliko kot danes. Prostorji za gasilce so bili pred 2. svet. vojno in še nekaj časa po vojni v konjušnici prejšnjega lastnika tovarne. Stimulacija gasilske dežurne službe je danes neprimerljivo boljša kot je to bila l. 1929 v Gotovljah, meni Kuder.

Takrat so morali izvajati obvezne vaje tudi ob nedeljah, plačilo za dežuranje pa je bilo le simbolično, da ni vredno omembe.

V vojni vihurji so morali gasilci EMO zaradi nevarnosti seliti opremo v takratni LIP, kjer so imeli varnejše prostore in so bili v stalni pripravljenosti. V

vojnem času so dežurali po štirje gasilci na osem ur med prazniki in ob nedeljah, medtem ko ob delavnikih ni bilo dežurstva.

Po vojni je bil zgrajen gasilski stolp, ki ga danes ni več kot tudi generatorja me, kjer je tov. Kuder dolga leta služboval.

Prvo gasilsko vozilo na motorni pogon je bilo nabavljeno prva leta po vojni in sicer poltovorno, nato orodni avtomobil TAM, zatem IMV kombi in sedaj kombiniran voz TAM, na katerega so gasilci EMO in člani kolektiva upravičeno ponosni.

Na požarišče more pripeljati 2500 l vode in če je potrebno je možno gasiti s peno.

V povojnih letih se spominja Kuder pomembnih aktivnosti gasilcev, saj so poleg gasilnih opravil pomagali pri rušenju stanovanjskih objektov v bližini tovarne in tudi reševati imetje ogroženo od poplave, ki se je vsi Celjani dobro spominjamo. Poplava je prizadela tudi naš kolektiv, saj je vodna stihija prinesla v tovarno velike količine mulja. Tovarna je takrat stala en teden in odvijala se je velika akcija čiščenja mulja v vseh obratih oz. oddelkih.

Ob priliki poplave se Kuder spominja, kako je preprečil škodo, ki bi lahko nastala, če ne bi pravočasno ustavil nekdanji regenerator za proizvodnjo plina, saj je predstavljal srce tovarne še posebej za emajlirnico.

Pogovor s tov. Kudrom je prijeten, saj ves čas pogovora ima sogovornik občutek, da ima opraviti s skromnim človekom, ki se nerad hvali, le pripravljen je še ustvariti, to pa bo kot sam zagotavlja dokler bo zdrav.

Zaželimo mu ob visokem jubileju, da se mu skromne želje uresničujejo.

Na koncu najinega pogovora je izrazil željo, da bi mlajši člani IGD DO EMO čim prej spoznali, da je gasilstvo pomemben element v DO ter da bi pokazali več volje za gasilstvo še posebej za dežurstvo.

Čez pet let bo IGD DO EMO slavilo 50-letnico obstoja in po naključju bo tov. Kuder slavil hkrati svoj osební jubilej, 50-letnico poroke ali zlato poroko.

Ob 50-letnici članstva v gasilstvu čestitamo prekaljenemu veteranu in mu želimo mnogo zdravih in uspešnih let. Čestitamo tudi vsem dolgoletnim članom IGD, ki so doslej prejeli priznanja od OGZ.

V skladu z zakonom o usmerjenem izobraževanju, Pravilnikom o izobraževanju, štipendiranju in pripravnosti ter srednjeročnimi potrebami po kadrih

EMO — CELJE

Razpisuje

kadrovske štipendije za šolsko leto 1982/83

FAKULTETE — VISOKE ŠOLE

II. stop. kemije — smer kem. tehnol. — 2 štipendiji

II. stop. strojništvo — 5 štipendij

I. stop. strojništvo — 5 štipendij

I. stop. strojništvo — smer energetika — 2 štipendiji

I. stop. kemije — smer kem. tehnol. — 2 štipendiji

SREDNJE USMERJENO IZOBRAŽEVANJE

— strojni tehnik 2 štipendiji

— kemijski tehnik 2 štipendiji

— strojni ključavničar 6 štipendij

— ključavničar (splošni) 4 štipendije

— strugar 8 štipendij

— rezkar 6 štipendij

— industrijski kovač 2 štipendiji

— orodjar 4 štipendije

Kandidati morajo prijaviti oz. vloži (Obr. DZS 1,65) priložiti:

potrdilo o vpisu v šolo, overjen prepis oz. fotokopijo zadnjega šolskega spričevala oz. poročilo o opravljenih izpitih na višji ali visoki šoli, potrdilo o premoženjskem stanju družine in številu družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu ter potrdilo o dohodkih staršev v preteklem koledarskem letu. Če so starši upokojeni, priložijo odrezek od pokojnine za december 1981.

Prijave sprejema EMO Celje, oddelek izobraževanja do vključno 7. 8. 1982.

VZAJEMNA BLAGAJNA

Višje vloge - večje zadovoljstvo

Komisija za vzajemno blagajno je v preteklem dveletnem obdobju opravljala svoje delo v skladu s pravilnikom o poslovanju vzajemne blagajne. V zadnjem obdobju se je število članov občutno povečalo, tako da je število članov v sedanjem trenutku 950.

Mesečno je obravnavano ca. 150 vlog za posojilo in ca. 60 vlog za dvig svojih vlog. Mesečno se obrača v blagajni vzajemne pomoči okrog 45 milijonov din.

V zadnjem obdobju je vedno prisotno pomanjkanje denarja, in sicer iz dveh osnovnih vzrokov:

— prošniki za posojilo zahtevajo vedno večjo vsoto posojil, in sicer so želeni zneski vedno višji, kot je njihov mesečni OD;

— prošniki vedno poleg posojila zahtevajo tudi dvig svoje vloge.

Posledica takega stanja je, da ni možno vedno odobravati željenih zneskov posojil. Komisija predlaga, da se s sklepom KOOZS DO dopolni 13. člen obstoječega pravilnika, in sicer, da član vzajemne bla-

gajne ne more isti mesec dvigniti vlogo in posojilo. S popravkom omenjenega člena bomo dosegli, da bo komisija lažje odobravala posojila, oziroma željene zneske. Komisija predlaga, da se čimprej realizira pobuda, to je, da preide celotno poslovanje prek računalnika. Istočasno pa bi prešla denarna sredstva v upravljanje za to pooblašeni službi v DO. Sedanji način manipuliranja s sredstvi je neprimeren in ni glede na veliko vsoto denarja zagotovljena varnost pri manipulaciji z denarjem. Omenjeni koncept poslovanja je že dalj časa predmet obravnave v DO, vendar še ni realiziran. Na konferenci bi bilo verjetno potrebno opredeliti tudi višino minimalne vloge, katera je sedaj 100 din. Z zvišanjem vloge bi dosegli, da bi lahko v večji meri zadovoljevali potrebe članov vzajemne blagajne. Že v sedanjem trenutku ima več kot 40% članov vzajemne blagajne višje vloge, kot so določene s sklepom.

Predsednik komisije Slavko Adamič

Varujmo gozdove pred požari

Z nastopom vsakoletnega spomladanskega sušnega obdobja se zelo poveča nevarnost gozdnih požarov. Najnevarnejše je obdobje v času ko sneg skopni, trava, stelja in gozdna podrast pa se posušijo in postanejo lahko vnetljivi, posebno, če ni padavin. Nevarno obdobje traja navadno od začetka marca do konca aprila, ko trava in podrast ozeleni, takrat pa se tudi nevarnost gozdnih požarov zmanjša.

V letošnjem letu je sneg skopnel takoj po novem letu, zato obstaja nevarnost gozdnih požarov (občasno) že od polovice januarja dalje. Požarno najbolj ogrožene so prisojne (sončne) lege, ker tam sneg najprej skopni, trava in podrast pa se tam tudi bolj posušijo. Spomladi je navadno vreme še precej vetrovno, kar nevar-

nost požarov še povečuje, ker veter ne samo da travo dobro posuši, ampak v slučaju požara pospešuje in razpihuje gorenje, ker odnaša iskre in tleče ogorke. Požari so najpogostejši v iglastih gozdovih, posebno v mladih sestojih, kjer je nenavadno dovolj suhega, hitro vnetljivega materiala, iglavci pa zaradi smolnatosti še posebno radi gorijo. Kateri pa so glavni vzroki za nastanek gozdnih požarov?

Glavni povzročitelj je človek, ki lahko povzroči požar hote ali nehoti. So slučajni, k sreči zelo redki, da človek zaneti požar iz nevoščljivosti, maščevanja, nehoti pa postane človek požigalec gozda zaradi nevednosti, nepazljivosti, malomarnosti ali neprevidnega ravnanja z ognjem v neposredni bližini gozda ali v njem.

Najpogostejši vzrok za nastanek gozdnih požarov je neprevidnost pri spomladanskem čiščenju in požiganju travišč in grmovja v neposredni bližini gozda. Dokazano je, da požiganje trave tla samo poslabša, saj postanejo tla zbita brez organskih snovi, ki zgorijo, postanejo slabo propustna za vodo in izredno siromašna. Pridetek na takšnih tleh se zmanjšuje količinsko in kakovostno.

Drugi najpogostejši vzrok gozdnih požarov je neprevidno odvržena in tleča vžigalica ali cigaretni ogorci.

Povzročitelji gozdnih požarov so tudi otroci, ki se igrajo z ognjem v gozdu ali njegovi bližini, pa ga v vetrovnem vremenu niso več v stanju pogasiti. Omeniti pa velja tudi nedeljske izletnike, ki v bližini

gozda ali v njem neprevidno ravnaajo z roštilji, ali ob odhodu oglja ne pogasijo dovolj.

Nekaj opozoril, ki jih moramo vedeti:

— prenovčano je vsakršno netenje ognja v gozdu in v razdalji 50 m od roba gozda.

— v vetrovnem vremenu ali sušnem obdobju je prepovedano vsako netenje ognja tam, kjer lahko to ogrozi gozd,

— kdor opazi, da gozd gori, je njegova dolžnost, da ogenj, če je to mogoče, sam pogasi, če pa tega ne more, mora o požaru takoj obvestiti najbližjo postajo

milice, gasilce ali področno gozdarsko osebje, pač tistega, ki ga lahko najhitreje obvesti,

— najprimernejše za gašenje goreče trave ali podrast, ki ogroža gozd je sveža smrekova veja, s katero tolčemo po ognju. Ni potrebno posebej povdariti, da moramo ukrepati hitro, kajti vsak gozdni požar je mogoče hitro pogasiti, če se ga pravočasno opazi in ukrepa,

— dolžnost vsakega državljanca je, da opozori, prepreči in javi vsako kurjenje, ki ogroža gozd, najbližji postaji milice.

Z. I.

V tretje gre rado, če hočemo

»V tretje gre rado«, pravi star in dober domač pregovor. In želimo si, še več, prepričani smo, da bo obveljal tudi za občane Celja, ko se bomo čez nekaj mesecev že tretjič odločali znova urediti kopicno odprtih vprašanj, ki so nam v dnevno nejevoljo, nadlogo in jezo.

Dvakrat doslej smo Celjani z zelo dobro udeležbo in z zelo visokim odstotkom glasov »za« izglasovali samoprispevka, ki se ju je oprijela označba »za boljši jutri«. Danes imamo prav po zaslugi takratnih odločnih opredelitev tudi kaj pokazati. Zrasle so nove, sodobne šole, vrtci, z denarjem, ki smo ga prispevali od svojih osebnih dohodkov, so zrasli novi, pomembni objekti. In z njimi dokazi o tem, kaj zmore skupna odločitev in sloga, ki je vselej potrdila svojo moč.

Že v maju bomo šli znova na glasovalna mesta, da bi se izrekli, ali smo tudi to pot za podobno reševanje skupnih vprašanj. Pretekla samoprispevka smo namenili pretežno našemu največjemu bogastvu — otrokom. To pot bomo v programu samoprispevka predlagali rešitev vrste drugih problemov. Učeno jim pravimo infrastruktura. Ta pa pomeni v zrcalu nastajajočega predloga programa predvsem nove vire pitne vode, tako potrebne, a kritično primanjkuje in pretirano onesnažene dobrine v današnji občini Celje. Pomeni nove kilometre poti, rešitev vrste žgočih ko-

munalnih vprašanj, zaradi katerih v svojih krajevnih skupnostih tako pogosto negodujemo. Urediti želimo torej vprašanja, ki nam grenijo vsakdan v naših bivalnih okoljih.

Toda, časi so težki. Draginja je močno načela potrošnikov žep. Stabilizacijo smo občutili v delovnih organizacijah, a tudi doma, v vsakdanjem, zasebnem življenju. In čemu torej predlagamo prav v tem času nov samoprispevek? Razlog ni v tem, da bodo od marca naprej kuverte debelejšje za odstotek in pol, saj se minuli samoprispevek že izteka. Osnovni razlog je v tem, da v tako zaostrenih gospodarskih razmerah in ob strogi omejitvi naložb, denarja, s katerim bi rešili ta vprašanja ni. Sami bomo morali združiti denar! Sami se bomo morali odločiti — ali nam je ljubše stanje, kakršno je ali pa smo pripravljeni znova potrditi pravilnost že uveljavljene poti reševanja skupnih vprašanj s složnim zbiranjem denarja, s samoprispevkom.

In če se bomo izrekli za to, da že tretjič uvedemo samoprispevek, bo na počil čas, v katerem bomo s svojimi mnenji in opozorili lahko še spremenili, dopolnili program. A za vse to bo časa še dovolj. Najprej je treba tehtno premisliti, kako veliko problemov lahko rešimo z odločno opredelitvijo za uvedbo novega samoprispevka. In ne pozabimo — le v slogi je moč!

V skladu z Zakonom o usmerjenem izobraževanju, Pravilnikom o izobraževanju, štipendiranju in pripravništvu in srednjeročnimi potrebami po kadrih

RAZPISUJE

ugodnosti šolanja ob delu za šolsko leto 1982/83

TOZD POSODA:

- ing. org. dela — smer proizvodnja 5 štipendij
- ekonomist — komerciala 5 štipendij
- ing. strojništva — tehnološka 1 štipendija

TOZD FRITE:

- dipl. ing. kemije — kem. tehnologija 1 štipendija
- ing. kemije — kem. tehnologija 2 štipendiji
- procesničar 2 štipendiji

TOZD ODPRESKI IN AVTOKOLESA

- dipl. ing. strojništva 1 štipendija

TOZD ERC

- dipl. ekonomist 1 štipendija
- ekonomski tehnik 1 štipendija

TOZD VZDRŽEVANJE

- dipl. ing. strojništva 1 štipendija

TOZD ORODJARNA:

- dipl. ing. strojništva 1 štipendija
- strojni tehnik 3 štipendije

TOZD KOTLI:

- dipl. ing. strojništva 1 štipendija
- ing. strojništva 1 štipendija

TOZD RADIATORJI:

- ing. strojništva 1 štipendija
- ekonomist 1 štipendija
- ing. org. dela 2 štipendiji

TOZD EMOKONTEJNER:

- ing. strojništva 1 štipendija
- ekonomist — smer komerciala 1 štipendija

DS SKUPNE SLUŽBE:

- dipl. ing. strojništva 2 štipendiji
- dipl. ekonomist 1 štipendija
- ing. strojništva 3 štipendije
- ekonomist 3 štipendije

Prošnje, ki so naslovljene na komisijo za delovna razmerja posamezne TOZD, sprejema oddlek izobraževanja Celje, Linhartova 6, do vključno 11. 6. 1982.

Dopisujte v naše glasilo!

JULIJSKE ALPE V ZIMI

Varianta Travnika

Zaradi slabih vremenskih razmer se je poizkus v Eigerju končal neuspešno. Iz Švice smo se vrnili domov, razočarani, nezadovoljni. Ravno takrat pa je iz vojske prišel na dopust moj najboljši soplezalec Lojz. Ko sva pri meni doma zlagala opremo, sva se odločila za Varianto Asehbrennerjeve smeri v steni Travnika. (Julijske Alpe). To je stena, ki stoji nad dolino Tamarja, s svojim ostenjem pa se v desnem delu zveže s steno Šit v en sam celovit mogočen skalnat zid. Ti ostenji sta že od vsega začetka dali plezalcem vedeti, da spadata med najtežja pri nas.

Osrednji del Travniko-vega ostenja, tam kjer se v nebo dvigujejo črne plošče, so plezalci le opazovali. Leta 1934 pa sta prišla Avstrijca Aschbrenner in Tiefenbrunner in čez sredino stene speljala smer. To dejanje in samo misel na smer je ponavljalce dolgo navdajala s spoštovanjem in s strahom. Čas je tekel in šele leta 1950 sta se opogumila in se smeri lotila Debeljak Cic in Perko, vendar sta v spodnem delu smeri zašla v desno in splezala v edinstveno varianto. Tako smo Slovenci dobili smer, ki je postala protiutež Aschbrennerjevi smeri. Tudi pozimi mnogo let zatem so prišli Nemci in v šestih dneh ponovili Aschbrennerjevo smer. Ko sva prišla v Tamar in sva posedala ter zlagala plezalno opremo v topli izbi, so mi povedali, da sta pred tednom dni kar dve navezi ponovili Aschbrennerjevo smer in to celo v štirih dneh, zadnja naveza pa kar v treh dneh, pa vendar se variante ni nihče dotaknil, takšna je bila zgodovina smeri.

Še v temi si ob svetlobi čelnih svetilk pripravljava plezalno opremo. Najprej je plezanje po zasneženi strmini lahko, šele ko priplezava pod ogromne strehe pod prewise, kjer se je treba umikati proti levi, postane težko. Najini predhodniki so plezali prenizko, zato si moramo utirati novo pot čez snežene napihe. Ravno takrat vstopi v steno še ena naveza. Ukvarjam se z zadnjimi metri prečke. Plezam navzdol, ravnotežje lovim na majhnih robih, ki mole iz snega, a kaj ko prsti tako hitro postanejo nečutni. Zato hitim. Zobje škrtajo po kopni skali. Končno se rešim težavnega mesta in zlezem v velik žleb (kamin). Obesim se na stare kline. Pokličem prijatelja, vrh mi hitro steče med prsti. Zatem teče vse bolj počasi in se ustavi, nastane tišina. Prijatelju trda prede, a pomagati mu ne morem. Čez čas slišim, kako zabija klin, kmalu zatem zaškripljejo dereze. Počasi se prikaže glava, lice ima popackano s krvjo. Vprašam ga, kaj se mu je zgodilo, pa mi odgovori, da se mu je od

napora ulila kri iz nosu. Tako si je moral čez težavno mesto zabiti klin. Potlačim ga, zatem plezam navzgor po navpičnem kaminu, nahrbtnik se mi zatika ob ozke stene, da bi ponorel. Ura je enajst, stojiva na začetku Variante, tu kjer so moji predhodniki že drugič bivakirali. Vso odvečno opremo spraviva v en nahrbtnik, ki ga priveževa na vrh, da ga bova lahko vlekla za seboj. Štena postane tu navpična in še težja, zato ti je vsaka deka odveč. Počasi sple-

zam po ozki zasneženi polici proti levi do velike luske. Vse je tako zračno, da se je sneg obdržal le na večjih policah. Plezava navzgor čez črne plošče, na stojščih pa vlečem za seboj nahrbtnik, da mi vidno pobira moči. Pod ogromno lusko se obesim na svoj klin. Takoj se spomnim na poletje. Zabil sem ga, ker sem se bal obesiti na veliko majavo lusko, pa vendar je bilo takrat čisto drugače, a bil sem obut v plezalnike z majhnim nahrbtnikom.

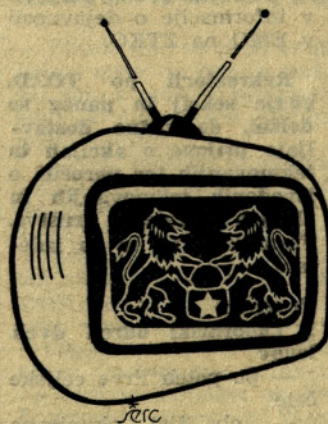
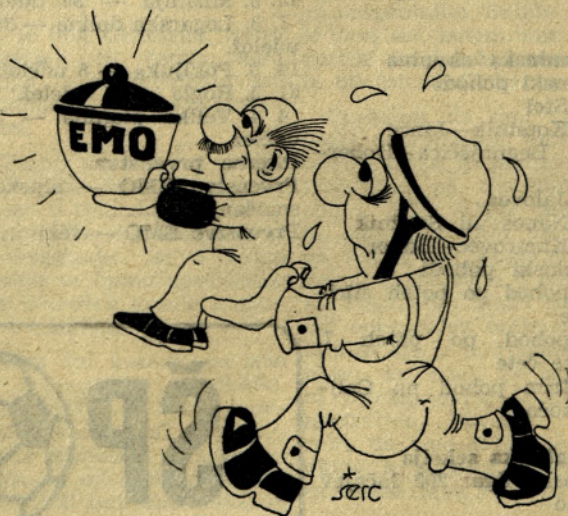
Brez vrvi in prijatelja sem gozdo v zasneženo razpo-

steno zmogel v slabih dveh urah. Danes pa je sneg in mraz, zimska oprema pa ovira mojo gibčnost. Splezam čez previs ter nadaljujem čez stebriček ter zabijem kline in se primem na majhno nagnjeno polico. Še stojim bolj težko. Prijatelj mi sledi kakor senca, kakor hitro je pri meni, potegneva nahrbtnik in že plezam naprej. Hitiva, pa me le ustavi težavno mesto. Na koncu pokline pod previsom je velik snežen napih. Sekam ga s kladivom, pa mi zmanjka moči, zato se vrnem nazaj na polico, da si spočijem utrujene roke. Ponovno se lotim napiha, obdelujem ga s kladivom, sneg se mi vsipuje pod noge. Naenkrat pa mi noge zdrsejo na zasneženi skali, obvisim le na eni roki. Bojazen pred strahovitim padcem me strezni, da zberem zadnje moči in z vso silo, kar jo premorem, zabijem za-

nado v zasneženo razpo-

steno zmogel v slabih dveh urah. Danes pa je sneg in mraz, zimska oprema pa ovira mojo gibčnost. Splezam čez previs ter nadaljujem čez stebriček ter zabijem kline in se primem na majhno nagnjeno polico. Še stojim bolj težko. Prijatelj mi sledi kakor senca, kakor hitro je pri meni, potegneva nahrbtnik in že plezam naprej. Hitiva, pa me le ustavi težavno mesto. Na koncu pokline pod previsom je velik snežen napih. Sekam ga s kladivom, pa mi zmanjka moči, zato se vrnem nazaj na polico, da si spočijem utrujene roke. Ponovno se lotim napiha, obdelujem ga s kladivom, sneg se mi vsipuje pod noge. Naenkrat pa mi noge zdrsejo na zasneženi skali, obvisim le na eni roki. Bojazen pred strahovitim padcem me strezni, da zberem zadnje moči in z vso silo, kar jo premorem, zabijem za-

Franček Knez

Športna rekreacija pri nas v letu 1982

Športno rekreativna dejavnost naj bi vsakemu delavcu, vsakemu izmed nas pomenila eno od oblik sprostitve od vsakdanjih obveznosti, ki nas dan za dnem obremenjujejo, pomenila naj bi sprostitve delovnih naporov.

Ta je še toliko pomembnejša ob tistih delovnih aktivnostih, ob katerih so duševni napori najbistvenejši ali celo edini izraz delovne aktivnosti. Seveda pa lahko govorimo o sprostitvi oziroma športni rekreaciji v pravem pomenu besede le takrat, ko naše hotenje pri doseganju športnih ali tekmovalnih uspehov ne presega naporov amaterskega, občasnega športnega udejstvovanja. Vsaka resnejša prizadevanja ali celo vrhunski šport je daleč od tistega, kar je prijetna, sproščujoča rekreativna vadba, katere cilj je le ohranjanje telesnih funkcij.

Tako so sestavljene tudi vse športne rekreativne aktivnosti v naši delovni organizaciji v letošnjem letu.

Športna rekreacija bo v letu 1982 v enaki organizacijski zasnovi kot v letu 1981 s poudarkom na večji samostojnosti in samoiniciativnosti posameznih reaktorjev in komisij v tozd ter vodij oz. odborov sekcij klubov ter panog. Iz tega sledi, da bo samostojnost pri delu, pri tem pa tudi odgovornost za opravljeno delo posameznikov neprimerno večja, kot v preteklem letu.

Cilji:

- izvedba TRIM dnevov tozd
- organizacija izletov z rekreativno vsebino po del. skupinah ali v okviru tozd
- organizacija najmanj dveh medsebojnih srečanj v okviru vseh tozd ali med tozd
- izvedba internih tekmovanj v okviru tozd
- izvedba TRIM tedna EMO
- izvedba internih tekmovanj EMO v vseh športnih panogah
- organizacija turnirjev v različnih športnih panogah
- organizacija tečajev
- udeležba ekip EMO na vseh sindikalnih in občinskih prvenstvih v Celju in uvrstitve na najvišja mesta
- udeležba ekip EMO na turnirjih drugih delovnih organizacij in uvrstitve na najvišja mesta
- sodelovanje z delovnimi organizacijami in krajevnimi skupnostmi, društvi PARTIZAN in pripadniki JLA
- izobrazbo kadrov za vodenje in organiziranje množične rekreacije
- usposabljanje pos. sekcij za samostojno delo

Posebne naloge, ki sledijo iz tega, pa so:

- občutno povečati množičnost v tozd in sekcijah
- dvigniti kvaliteto v športnih panogah in navzven nastopati z najboljšimi ekipami in posamezniki

Razmejitve dela in financiranje:

Tudi tu nadaljujemo že začrtano usmeritev, in sicer:

— organizacijo osnovne množične rekreativne dejavnosti in financiranja letne, je v pristojnosti OOS v tozd oz. komisije za rekreacijo v tozd

— organizacija internih tekmovanj in drugih akcij na nivoju DO je v pristojnosti skupne komisije za športno rekreacijo KOOS in RSD.

Financira se iz planiranih sredstev RSD

- udeležba ekip EMO na sindikalnih športnih igrah, občinskih prvenstvih in drugo je v pristojnosti sekcij RSD.

Razmejitve dela ni togo določena, temveč se lahko dopolnjuje v okviru plana in programa dela.

Odobrena finančna sredstva ne dosegajo dejanskih potreb društva. Vendar so planirana tako, da zagotavljajo nemoteno delo na vseh področjih dejavnosti društva. Višina je odvisna od dejanskih potreb razširjenosti posameznih panog in možnosti dela in razvoja (kvalitete in množičnosti) panoge. Reaktorji po tozd, vodje sekcij in panog so dolžni, da v okviru odobrenih sredstev izvedejo planiran program in skrbijo za racionalno trošenje finančnih sredstev. V planu niso zajeta sredstva soudeležbe in sredstva posameznih OOS tozd, s katerimi razpolagajo OOS v tozd oz. komisije za rekreacijo v tozd. Skrb za racionalno trošenje le-teh prevzemajo OOS po tozd.

Naša DO si bo tudi letos prizadevala za najvišji nastop v tekmovalni množičnosti v občini Celje, zato bo potrebno redno pošiljati v informacije o dejavnosti v EMO na ZTKO.

Reaktorji po TOZD, vodje sekcij in panog so dolžni, da redno dostavljajo prijave o akcijah in tekmovanjih ter poročila o izvedenih tekmovanjih in akcijah sekretarju društva. Formularji za to so izdelani.

Program

1. Taborniški odred dveh levov

— po poteh Prve celjske čete

— ob žici okupirane Ljubljane

— Osankarica

— Paški Kozjak

— po poteh 14. divizije

— trim pohod

Izleti

- Jelovica
- Kumrovec
- Baza 20
- Prežihov Vrh
- Boč
- izlet v neznanu

Tekmovanja

- četno tekmovalje
- odredova tekmovanja
- občinska tekmovanja
- občinski mnogoboj
- republiški mnogoboj
- Milanovičev memorial
- zlata puščica
- druga tekmovanja

Taborjenja

- taborjenje v Kokarjah
- taborjenje na morju
- 2-dnevno taborjenje v okolici
- zimovanje

Izobraževanje

- mentorski tečaj
- načelniški tečaj
- varstvo narave
- lokostrelstvo
- vodniški tečaj
- topografija
- tečaj za taborovodje

2. SD Tempo

- Tekmovanja stroški ekip
- občinsko ekipno
- družinsko ekipno
- družinsko za zlato puščico
- občinsko za zlato puščico
- republiško za zlato puščico
- odprto tekmovalje mesta Celja
- občinsko tekmovalje z MK puško
- državno prvenstvo pos. in ekipno
- občinsko tekmovalje v čast dneva rep.

Interni prvenstvo EMO posamezno in ekipno 2-krat.

3. Planinska skupina

- Planinski pohodi
- Stol
- Kopitnik—Janče
- Begunščica—Doberca
- Jalovec
- Nanos ali Snežnik
- Kumrovec—Bohor
- Spominski pohodi
- pohod po poteh štiri-najste
- pohod po poteh I. celjske čete
- trim pohod na Celjsko kočo

4. Kegljaška sekcija

- Občinska liga: 200 lučaje ekipno
- Občinska in sindikalna prvenstva

Občinsko prvenstvo posamezno

- Turnirji — memorial V. Skočaja, dan republike, dan JLA
- Sindikalno prvenstvo ekip borbene igre za pokal Jug.
- Interni prvenstva
- ekip. prv.: 100 lučaje
- posam. prv.: 100 lučaje

Najemnina stez

- Kegljišče Golovec 4 ure × 4 steze tek. + trening
- Kegljišče Ingrad 3 ure × 4 steze rekreacija
- Kegljišče Golovec 2 uri × 4 steze rekr. ali tren.

Izobraževanje

- Sodnijski in inštruktorski tečaj

5. Nogometna sekcija

- Občinsko in sindikalno prvenstvo
- Zimsko prvenstvo v malem nogometu
- Občinsko prvenstvo v malem nogometu
- Prvenstvo štajer. lige v malem nogometu
- Turnir v malem nogometu — Zagreb
- Novoletni turnir
- Sindikalna prvenstva
- Interni prvenstva in turnirji
- Interni prvenstvo v nogometu
- Interni prvenstvo v malem nogometu
- Organizacija turnirjev
- 6. Hokejska sekcija**
- Občinsko prvenstvo in turnirji
- Najem drsališča za tekmovalje
- Sindikalna hokejska liga
- Prijateljska srečanja
- Memorialni turnir
- Izobraževanje
- Tečaj za vodnike športne rekreacije

7. Smučanje

- Občinsko sindikalno prvenstvo
- Udeležba na tekaških maratonih
- 17. 1. Duplje — 8 udelež.
- 24. 1. Ravne — 4 udelež.
- 31. 1. Bloke — 8 udelež.
- 7. 2. Trnovski maraton — 8 udelež.
- 13. 3. Mislinja — 30 udel.
- 7. 3. Logarska dolina — 30 udelež.
- 14. 3. Pokljuka — 8 udelež.
- 21. 3. Rogla — 8 udelež.
- 4. 4. Velika planina — 8 udelež.
- Interni prvenstva
- Prvenstvo EMO — alpsko smučanje
- Prvenstvo EMO — teki

8. Šah

- Interni prvenstvo in turnirji
- Interni prvenstvo EMO pos.
- Interni prvenstvo EMO ekip.
- Izvedba turnirja ob 1. maju
- Udeležba na tekmovalnih Delavska ekipna tekmovalna
- Delavska šahovska olimpiada
- Delavsko tekmovalje pos.
- Občinsko sind. prvenstvo
- Sodelovanje na turnirjih drugih DO

9. Rokomet

- Interni prvenstvo EMO
- Izvedba rokometnega turnirja
- Udeležba na obč. sind. igrah
- Udeležba na turnirjih

10. Namizni tenis

- Interni ekipno prvenstvo
- Interni prvenstvo posamezno M + Ž
- Izvedba turnirja
- Udeležba na tekmovalnih Občinska sindikalna prvenstva M, Ž, st. člani
- Frenekov memorial

11. Košarka

- Prvenstvo EMO
- Organizacija turnirja
- Udeležba na tekmovalnih obč. sind. prvenstvo
- udeležba na turnirju 2 × obč. prvenstvo košarka

12. Odbojka

- Prvenstvo DO M + Ž
- Organizacija turnirja M + Ž
- Udeležba na tekmovalnih obč. sind. prv. M, Ž, st. čl. udeležba na turnirjih

13. Balinanje

- Udeležba na tekmovalnih obč. prvenstvo
- udeležba na turnirjih 2 ×
- Izvedba turnirja ali int. prv.

14. Program ZSMS

- Udeležba mladinskih ekip na sind. igrah in turnirjih v odbojki, kegljanju, streljanju, n. tenisu, košarki, šahu
- Izvedba TRIM tedna EMO
- Izvedba in sodelovanje na TRIM akcijah
- organizacijski stroški org. pohoda ob žici ok. Ljubljane.

Kegljaška sekcija ŠRD EMO

Kegljanje je ena od najbolj sprejemljivih panog rekreacije. Če vzamemo celjsko regijo, se je s pomočjo rekreativne vadbe v preteklih letih zelo povečalo število sindikalnih klubov. Tako tekmuje v dveh KKZ ligah 21 ekip.

Z ustanovitvijo rekreacijskega ŠD v DO EMO, in s pravilno politiko usmerjanja sekcij in rekreativne vadbe, se je odbor kegljaške sekcije odločil, da sodeluje ekipa EMO v RKZ ligi.

Interna tekmovanja v preteklem letu (ekipno prvenstvo TOZD in posamezno prvenstvo DO), so pokazala določeno kvaliteto nekaterih kegljačev, ki smo jih selekcionirali v ožji izbor 12 članov, ki tvorijo ekipo. Ta sekcija ima dvakrat tedensko vadbo pod strokovnim vodstvom. V kegljaški sekciji deluje tri članski odbor, ki skrbi za rekreativni del tekmovanja v DO, in tekmovalni del izven DO kot je RKZ liga, občinsko sindikalno prvenstvo, ekipno in posamezno, za pokal Maršala TITA itd.

Organizira treninge in vzgaja igralce za ekipo, ki tekmuje v drugi RKZ ligi, organizira prijateljska srečanja z drugimi klubi, skrbi za vzgojo kadrov, kot v tehničnih in sodniških dejavnosti.

Z večjim zanimanjem privrženecv kegljanja iz vseh TOZD, smo morali povečati število ur rekreativne vadbe.

Predstavitve članov KS EMO:

Tehnični vodja ekipe je Lešek Franc, ki skrbi za vadbo in sestavlja moštvo za tekmovanja.

Ostali člani ekipe EMA:

Vodja in stalni član ekipe Lešek Franc, Gregorčič Emil, Lapan Ivan, Brglez Slavko, Grajžl Ivan, Sorli Vlado, Cesnik Franc, Jankovič Ivan, Pesan Mihael, Lešek Zlatko, Jakupi Nedmi, Podgoršek Mirko, Kovacič Zdenko.

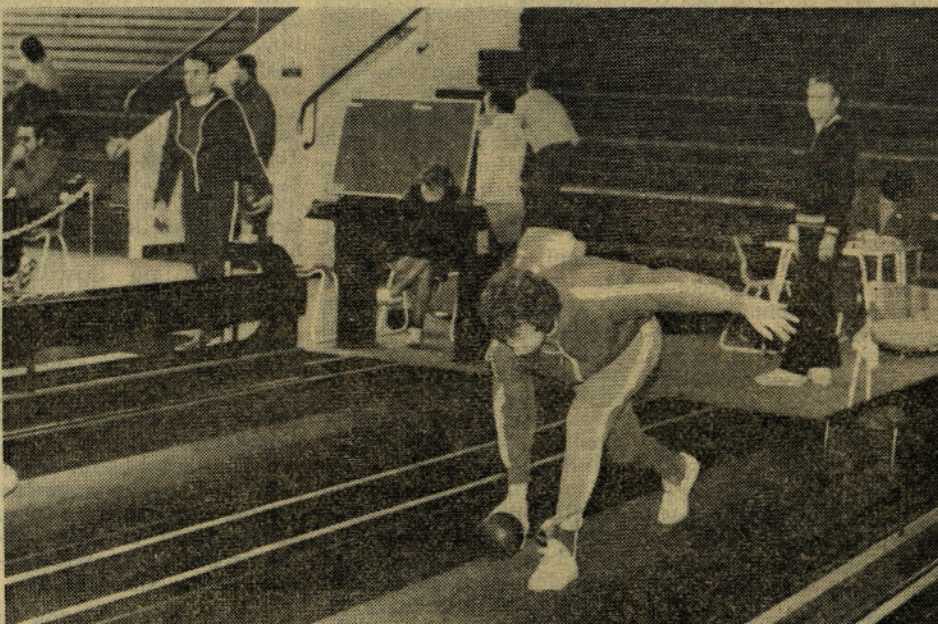
Ostali člani sekcije pa tekmujejo v višjem rangu in sicer:

Šrot Ivan in Vanovšek Viktor KK Ingrad in Gri-lanc Anton KK Celje.

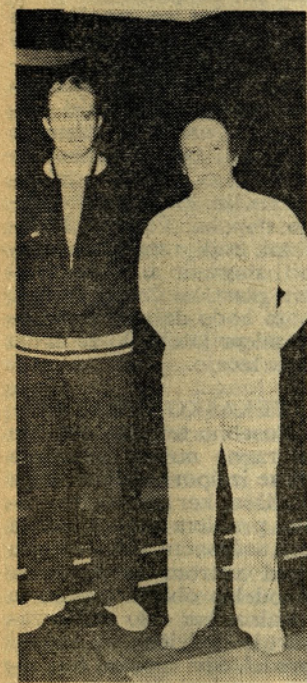
Ivan Šrot

»Udarni del« kegljaške ekipe EMO. Stojijo od leve proti desni: Cesnik Franc, Jankovič Ivan, Sorli Vlado, Brglez Slavko, Lešek Franc, Šrot Ivan, Gregorčič Emil, Grajžl Ivan in Lapan Ivan.

V zadnjem času se vse bolj širi krog privrženecv kegljanja, zato smo tudi povečali število ur namenjenih za rekreativno vadbo.

Tehnični vodje ekipe Lešek Franc (levo), ki skrbi za vadbo članov kegljaške sekcije in tudi sestavlja ekipo za tekmovanje ter vodja kegljaške sekcije EMO Šrot Ivan sicer tudi uspešen kegljač KK Ingrad.

Športne prireditve

(Kegljaški in odbojarski turnir ob dnevu žena)

Cinkarna je v počastitev dneva žena organizirala na kegljišču hale Golovec kegljaški turnir. Povabili so ekipo Metke, Tkanine in nas. Povabilu smo se odzvale, kljub temu, da nobena od nas ni trenirala. Ostale ekipe imajo že verzirane kegljavke, ki so redne gostje kegljišča.

S sestavo ekipe tov. Šrot ni imel problemov, saj je bila naša ekipa najštevilnejša. Po pozdravnem govoru in skupni fotografiji so se kegljačice pomerile v borbenih partijah, kjer se igralke menjajo po treh lučajah.

Največ podrtih kegljev je imela ekipa Metke, dru-

ga je bila Cinkarna, tretja Tkanina in četrta naša ekipa, z neprevelikim zastankom za tretjevrščenimi.

Turnir nam je dal novega poleta in sklenile smo, da bomo v prihodnje redne obiskovalke rekreativnih ur v kegljanju. Le z redno vadbo se bomo spet lahko enakovredno kosale z ostalimi ekipami.

Dva dni kasneje pa smo se pomerile še v odbojki. Organizator je bila ponovno Cinkarna. Žal se je turnirja udeležila le naša ekipa, ki pa, kljub temu da so vabili tudi Kovinotekno, ki je bila lani daleč najboljše v ženski množičnosti.

Cinkarniška odbojarska ekipa igra v I. sindikalni ligi, zato smo imele trdega nasprotnika. Dobile smo le prvi set, potem smo pustile in končni rezultat je bil 2:1 za Cinkarno.

Opažamo, da smo v odbojki napredovale, tudi pri sestavi ekipe ni problemov. Občutimo pa mačehovski odnos RŠD EMO. Mnogo bi nam pomenilo vodstvo na tekmi, saj same nismo dovolj podkovane v odbojki. Prav tako lahko stranski opazovalec bolje oceni igro in kje je potrebna menjava ter kdaj. Že osnovni položaj ekipe je laično postavljen. Povedati moram, da smo skoraj edina ekipa, ki je brez navijačev in vedno brez vodstva.

Breda Zupančič

Klic Jelovice

Zbrali smo se pred vrtnico. Bilo je zelo hladno jutro, veter je brl, a naša lica tega niso čutila, saj smo z velikim pričakovanjem strmeli po ulici, kdaj se bo pojavil avtobus, ki nas bo popeljal proti Jelovici.

Že na začetku je zadonela po avtobusu pesem Jugoslavija, v katero smo združili ves mrz, veselje in nestrpnost, saj nas je bilo veliko, ki smo se klicu svobodne Jelovice odzvali prvič.

Avtobus nas je popeljal do Železnikov, od koder smo šli peš do Dražgoš. V dolino so odmevali zvoki partizanskih pesmi, kateri so nam dali še večji elan za vzpon po pobočju. Do spomenika v Dražgošah smo prispeli zasopihani ter rdečih obrazov. Ceravno nas je močil sneg, smo se razigrano udeležili proslave ob 40-letnici Dražgoške bitke. Po proslavi smo se vsi razigrani zapodili po pobočju. Bilo je tudi precej smeha, saj se je marsikdo zapeljal po zadnjici.

Privoščili smo si zimske igre na snegu. Po povratku je v naših sroih telesa želja, da bi takšnih akcij bilo še več.

Marija Ademi

Rekreacija: tekaška oprema in nega opreme

Tekaške lesene smuči še vedno obstajajo, toda njihova uporaba v primerjavi s smučmi iz plastičnih snovi upada. Odkar je postal tek na smučeh masovni šport, so se pričele zanimati za izdelavo smučmi velike tovarne, ki so doslej izdelovale samo alpske modele. Tako smo dobili hitre in trpežne plastične tekaške smuči živopisanih barv. Prednost lesenih smučmi je v njihovi ceni, slaba stran je krajša življenjska doba, lomljivost in nevarnost, da se pri nestrokovni negi in uporabi pokvarijo in uničijo.

Teh slabih strani plastične smuči nimajo. Vsak, ki ima namen pozimi izkoristiti čim več časa za vadbo, se bo raje odločil za večji izdatek in bo kupil kvalitetnejše plastične smuči, ki vzdržijo neprimerno več in so v končnem učinku cenejše.

Tekaške smuči se razlikujejo po teži in po svojih merah v širini. Čim lažja in čim ožja je tekaška smučka, tem bolj primernejša je za tekovanje. Te najožje in najlažje smuči zahtevajo natančno obvladovanje tehnike teka. Začetnik se ne znajde na takih smučeh, zelo rad zarobi vstran in izgubi ravnotežje. Nekoliko bolj široke in težje tekaške smuči so narejene za izlete rekreativcev in za proge, ki so nalašč pripravljene za rekreacijo. Vsekakor so razlike med posameznimi vrstami tekaških smučmi med posameznimi vrstami tekaških smučmi. Ne samo, da izdelujejo v zadnjem času precej ožje smuči, tudi celotno obliko smučmi so močno skrbili, stanjšali, rekli bi oslabili, če ne bi bila plastika toliko bolj trpežna. Tako imamo danes tekmovalne smuči, ki nimajo nič več tipične oblike smučmi, ki so spredaj najbolj široke, v sredi pa najmanj; današnje so spredaj in zadaj najožje, v sredi pa enakomerno široke. Po širini ločimo: tekmovalne smuči: manj kot 50 mm širine v sredini; smuči za trening ali univerzalne smuči: 50 do 55 mm širine; izletniške potovalne smuči preko 55 mm širine.

Lesene smuči, ki nimajo plastične drsne ploskve, potrebujejo posebno nego, poseben postopek, preden jih lahko namestimo za isto vrsto snega, ki nam je na razpolago. Smuči najprej impregniramo, za kar je več načinov. Eden od njih je, da smučko namažemo s klistrom, ali skarejem in nato z gorilnikom segrevamo mažo na drsni ploskvi. Pri tem se razširijo pore v lesu in vpijejo mažo, ki se nekako vžge v

les. Vžge je nekoliko pretirano rečeno, toda najlažje razumljivo. Maže pri tem dejansko nekoliko spremeni svoj kemijski sestav. Pri tem, ko mažo tako segrevamo do vrelišča, sem in tja se nam tudi vname, pazimo, da ne osmodimo lesa in brišemo s krpo ostanke maže po smučki navzdol. Tako ostane na smučki tenka impregnirana plast, ki zelo dobro veže vse tiste maže, ki jih zahtevajo razne vrste snega.

Obstoje tudi sredstva za impregniranje, ki jih nanesemo na smučko lahko kar s čopičem ali z gobo. Impregniranje zaščiti lesene smuči pred vpijanjem vode. Impregnacija ne drži dolgo in tekmovalci ponovno impregnirajo lesene smuči vsakokrat pred tekmo. Sicer bi morali pravilno reči: so impregnirali, kajti danes si težko predstavljamo tekmovalca, ki ne tekmuje s plastičnimi smučmi.

Vseh teh komplikacij pri plastičnih smučeh ni. Plastična drsna ploskev ne vpija vode in drsno ploskev izboljšamo tako, da jo nalahno namažemo s parafinom ali neko podobno mažo za smuk, na primer rumeni toko in potegnemo čez to mažo z likalnikom za mazanje smučmi. Pri tem delamo zelo pazljivo, kajti premočno gretje na enem mestu lahko povzroči, da odstopi plastična drsna ploskev, ali da se drsna ploskev obžge. Mažo z likalnikom raztopimo v pore in ostanke postrgamo z ostružno ploščico, nato zgladimo drsno ploskev s čisto belo krpo. Tudi na to impregnacijo primejo dobro vse nadaljnje maže, če smo drsno ploskev res dobro ostružili po impregniranju. Nikakor pa ta impregnacija še ni osnovna maža, to je samo izboljšanje drsne ploskve in nato še vedno nanesemo osnovno mažo.

Mažo ostružimo po likanju šele, ko se strdi, medtem pustimo smuči, da stoje nekje ob steni. Smuči namažemo pred likanjem šele, ko stoje dalj časa v topli sobi, ko se nekako približajo temperaturi sobe. Po likanju jih postavimo na hladnejši prostor, da se ohladi in da se maža strdi. Važno je, da mažo dobro ostružimo s smučke, ostane naj le tisto, kar je drsna plast vsrkala v svoje zelo majhne pore, neprimerno manjše od por v lesu. Če bi parafin ali toko pustili na drsni ploskvi, bi nadaljnje maže ne prijele najbolje. Impregnirana drsna ploskev pride do izraza, če nam je med tekmo mažo

pobralo s smučmi, v tem primeru deluje nekaj kilometrov še impregnacija, seveda le navzdol in po ravnini. Z impregniranjem se drsna ploskev tudi ohranja.

Kakor na alpskih smučeh, tako se tudi na tekaških zaje v drsno ploskev razna komaj vidna drobna umazanija. Zato skrbni in dobri tekači najmanj trikrat v sezoni ostružijo smuči, ko so jih popolnoma očistili maž. To ostruženje je lahko. Pri tem poberejo manj kot desetinko milimetra drsne ploskve, nato nanovo impregnirajo smuči.

Ali je rekreativcu potrebna tolikšna skrb za smuči? Glede na to, da dobro vzdrževane smuči hitreje in lahkotneje drse, se izplača tudi rekreativcu, da čimvečkrat poskrbi za svoje smuči.

Za rekreacijo izdelujejo danes tekaške in izletne ali potovalne smuči, ki imajo drsno ploskev profilirano tako, da v nekaterih vrstah snega ne drse naazaj, tako, kakor da bi bile namazane. Te vrste snega so suhi, novi, mokri, slabše pa prijemljejo v trdo zmrznjeni smučini. Teh smučmi se ne maže, toda za tekovanje niso, vsaj po dosedanji stopnji razvoja te vrste drsne ploskve. Za izlete in rekreacijo so uporabne, toda že za množične teke ne.

Pri lesenih smučeh so bile dolžine standardne, pri plastičnih tekaških smučeh še ni tolikšnih izkušenj, da bi lahko natančno določili mere posamezniku. Strokovnjaki so zato zaenkrat povzeli pravilo alpskih slalom smučeh.

To pravilo ali norma se glasi: višina postave krat 1,13. (Na primer: 170 cm $\times$ 1,13 = 192 cm). Vsa ta razna pravila in norme so bolj približne in za rekreacijo bolj ali manj veljajo. Dobro izurjeni tekači se drže dolžin med 210 cm in 215 cm, glede na svojo postavu. Rekreativci tekmovalci se drže istih dolžin, žene in tisti, ki ne tekmujejo, pa bodo morda zadovoljni z 200 cm dolgimi smučmi. Pri nakupu naj bo navzoč prijatelj, ki se na smuči spozna. Predvsem pa je važen za tiste, ki se bodo udeležili množičnih tekov, naslednji test: smuči položite drugo poleg druge na ravno tla in stopite nanje tam, kjer bodo mantirane vezi. Pri smučeh, obteženih s težo telesa, mora ostati natančno pod stopalom pri tleh še toliko prostora, da potisne prodajalec pod smučne list papirja. Smuči s toliko močnim mostičem drse res po vsej dolžini in ko je posamezna

obtežena s celo težo telesa res lepo prime.

TEKAŠKE VEZI

V nasprotju z alpsko varnostno vezjo ne dela tekaška vez nikakršnih problemov. Tekoške vezi delujejo vse po istem principu: na smučko je čevlji širokih podplatov pritisknjen z jeklenimi vilicami. Tekoška vez je odvisna od širine podplatov čevlja, kar je nasprotno od vezi za alpsko smučanje. Po nordijski normi izdelujejo vsako vez v treh širinah. Zato si kupimo najprej čevlje in šele nato poiščemo pravo vez. Ploščica za peto mora biti vedno istočasno nameščena, sicer se peta na gladki površini smučke izpodvija. Včasih so zavrtali v usnjen podplat tri luknjice, ki so bile natančno odmerjene za tri pričvrstljene kovinske nastavke, ki so pričvrstili čevlje. Sedaj to vse bolj odpada, ker delajo čevlje z mehko gumo, ki se zaje v nastavke, ki so nameščeni na plošči vezi.

TEKAŠKE PALICE

Biti morajo lahke in imeti morajo tako usnjeno zanko za roke, ki se lahko poveča ali zmanjša. Precej vseeno je, iz kakšnega materiala so palice. Lahko tonking palice so prav tako dobre kot kovinske ali plastične palice. Izkušnje kažejo le, da so najbolj trpežne (kovinske palice, kar je na tekmi lahko tudi zelo važno. Tekoške palice imajo ukrivljene konice, obrnjene proti smeri tika. Uveljavile so se tudi poševno postavljene, ali kako drugače oblikovane krpljice, toda o kakšni prednosti v primerjavi s starimi okroglimi krpljicami, je težko kaj reči. Za dolžino tekaških palic so strokovnjaki tudi že našli normo: višina telesa krat 0,8 cm (na primer: 180 cm $\times$ 0,8 = 144 cm). Nekoč so veljale naslednje norme: do pod pazduhe, do višine ramen. Tekmovalci močnih rok so jemali nekaj daljše palice od norme, tekmovalci šibkejših rok za spoznanje krajše. Tudi vrsta snega na tekmi je vplivala na dolžino palic: na popolnoma zmrznjeni, poledeneli smučini so uporabljali za spoznanje daljše palice, za mehko počasno smučino so uporabljali za spoznanje krajše palice. Zakaj tako, bo hitro ugotovil vsakdo, ki se bo privadil smučkega teka.

TEKAŠKI ČEVLJI

Lahki in nizki tekaški čevlji so primerni le za tekmovalce in ostale dobre tekače. Ti čevlji dajejo zelo malo opore in imajo tudi relativno kratko ži-

vljenjsko dobo, ob visoki ceni. Za rekreativce in netekmovalce se priporoča visok čevlji iz močnejšega usnja. V zadnjem času so se uveljavili tudi za tek čevlji iz plastike. Tekoški čevlji morajo brezhibno ležati na nogi, ravno tako kot alpski. Najbolje je, da pomerimo tekaške čevlje v prodajalni na iste nogavice, ki jih bomo tudi nosili. Velja isto kot za alpski čevlji: pomembno je, da sedi peta stopala dobro v čevlju, prsti pa ravno toliko, da se ne dotikajo sprednjega konca.

Kar se tiče čevljev: bolje je štediti pri drugi opremi kot pri čevljih.

Pri teku se zmoči tudi najpopolneje impregnirani čevlji, zato kupimo dodatno k vsakemu čevlju gumirano prevleko, kajti premočeno usnje se raztegne in čevlji izgubi obliko. To ne drži za plastične tekaške čevlje, ki pa imajo drugo napako: če niso kvalitetni, radi razpokajo. Kupiti moramo torej kvaliteten plastični čevlji. Nasvet nam bodo dali strokovnjaki ali prijatelji, ki že dolgo leta tečejo.

TEKAŠKO OBLAČILO

Posebno tekaško oblačilo ni ravno nujno, priporoča pa se iz športno higienskega stališča, ker ima dobro rešen problem prezračevanja pri sočasnem obvarovanju pred vetrom in mrazom. Enodelna obleka (pajac) je idealna, ker zelo dobro varuje ledvični in hrbtne predel. Sivi morajo biti tako narejeni in nameščeni, da ne ožulijo. Kdor ne trenira preveč pogosto, lahko uporablja kar trenerko, toda v tem primeru mora biti pod trenerko dovolj obleden. Paziti mora tudi, da mu zadruga ne pritiska na kost.

TEKAŠKE NOGAVICE

Tekaško oblačilo so tudi nogavice, ki imajo zavihek in sežejo prav do pogačice do kolena. Navadne nogavice bi pri teku zdrsnile izpod hlač po nogi navzdol, ozka elastika pa ovira krvni obtok. Zakrpane nogavice povzročajo žulje in rane, zato se pri raztrganih nogavicah ne splača štediti. Nogavice obujemo vedno pazljivo, da ne pride do spodvijanja.

TEKAŠKE ROKAVICE

Tudi rekreativci uporabljajo enake rokavice kot drugi tekmovalci iz lahkega in mehkega usnja. Hrbtina stran je izrezana tako, kot pri avtomobilskih rokavicah, ali pokrita s tanko mrežo. Niso poceni, priporočljive pa vsem, ki mnogo tečejo.

S takimi rokavicami imamo veliko boljše obču-

REKREACIJA: TEKAŠKA OPREMA IN NEGA OPREME

tek pri odpravljanju s palicami, kakor bi ga imeli z debelimi alpskimi rokavicami. Pri mrazu pod minus 15 stop. Celzija ne gre drugače kot z volnenimi rokavicami. Še to: za tek pridejo v poštev le rokavice na pet prstov, le za zelo nizke temperature, ko moramo vzeti volnene rokavice, so boljši palčniki.

POKRIVALO

Pri teku na smučeh kaj radi pozabimo, da kljub zagreti glavi ostanejo ušesa pod vplivom hudega mraza. Brez lahkega volnenga pokrivala — volnene čepice, ali vsaj brez volnenga čelnega traku naj ne bi nikoli tekli.

SPODNJE PERILO

Če tekaško oblačilo ne zavaruje oddajanje telesne toplote tako kot to opravi vetrovka, ali kot to opravi posebno toplo tekaško oblačilo, je potrebno pazljivo izbrati spodnje perilo. Na golo kožo oblečeno perilo mora vpijati znoj. Še posebno če se tesno oprijemlje telesa, zato ne sme biti narejeno iz sintetične. Severnjaki upoštevajo in nosijo mrežasto perilo širokih lukenj in preko tega lahko puli srjaco. Pri občutnem mrazu oblečemo preko tega še lahek volnen pulover, vedno pod tekaški dres, nikoli čez dres, ker bi imel tako manjši učinek. Ravno tako kot za alpinista in turnega smučarja velja še posebno za tekača, da greje veliko bolje več tajsših plasti oblačil, kot eden ali dva debela puloverja.

Tako smučarji izletniki kot tekači množičnih tekov morajo poskrbeti, da takoj po teku zamenjajo preznojeno perilo. Mokro perilo odjemlje mirujočemu telesu še kar naprej toploto kot prej pri teku in lahko pride do prehlada in do težkih obolenj. Če ne drugje, se oblečemo v avtu.

NEGA TEKAŠKIH SMUČI

Če nimamo smučí, ki se ne mažejo (to so smučí s stopničasto drsno ploskvijo), se moramo seznaniti z mažami in mazanjem.

Za rekreacijo bi omenili tri vrste maž:

- maže za impregnacijo,
- suhe ali trde maže,
- klistri.

Tekoči lesni katran služi samo za impregnacijo lesenih smučí, ali natančneje: lesene drsne ploskve.

Pri trdih mažah razlikujemo maže za osnovno, podlago, od trdih maž, ki so že maže za tek preko podlage.

Osnovno mažo ali mažo za podlago najprej na smučko nadržemo tako, kot se to dela pri alpskih smučeh.

Te trde maže za podlago so za suh sneg in jih zgladimo s korkom. Pri tem omenjam, da je gumijasti »kork« boljši, ker se ne drobi ter se pri drgnjenju maže bolj in hitreje segreje. Šele na plast podlage se namaže ustrezna plast tekaške maže, ki se tako boljše sprime.

Suhe trde maže se natre na smučí tako kot alpske trde maže, le ne tako s silo. Zgladimo s korkom in če je po zahtevah snega in po navodilu potrebna debela plast maže, jo nanesemo v več tankih plasteh. Pred vsakim nanašanjem nove plasti postavimo smučí v spoznanje hladnejši prostor, da se nanešena in zglajena plast strdi.

Teoretično sicer lahko nanesemo na trdo mažo plast mehkejšo, npr. rdečo na zeleno. V praksi pa privede to do tvorjenja ledenih sprimkov po določenem času teka na drsni ploskvi smučke, ali do sprijemanja snega. Zato je sila važno, da smučí pred mazanjem temeljito očistimo starih maž, preden jih mažemo znova.

Klister mažemo (stisnemo) iz tube v enakomernih potegih na drsno ploskev. Predvsem ne pozabimo, da se klister ne maže po vsej dolžini smučke, temveč je nekako meter dolžine pod stopalom (na drsno ploskev). Odlični tekači si dovolijo še krajši namaz. Debelino namaza naj nam svetuje rutiniran tekač.

Če je klister v tubi trd od mraza, segrejemo tubo v roki, še bolje z gorilnikom ali v sobi na radiatorju. Rutinirani tekači nanesajo med klister tudi nekaj potegov skareja in potem vse skupaj zgladijo s korkom ali z roko. Vse skupaj je veliko lažje, če pred glajenjem mažo na drsni ploskvi pazljivo zagrejemo z gorilnikom. Zlebiča navadno ne mažemo in če ga, potem samo s parafinom.

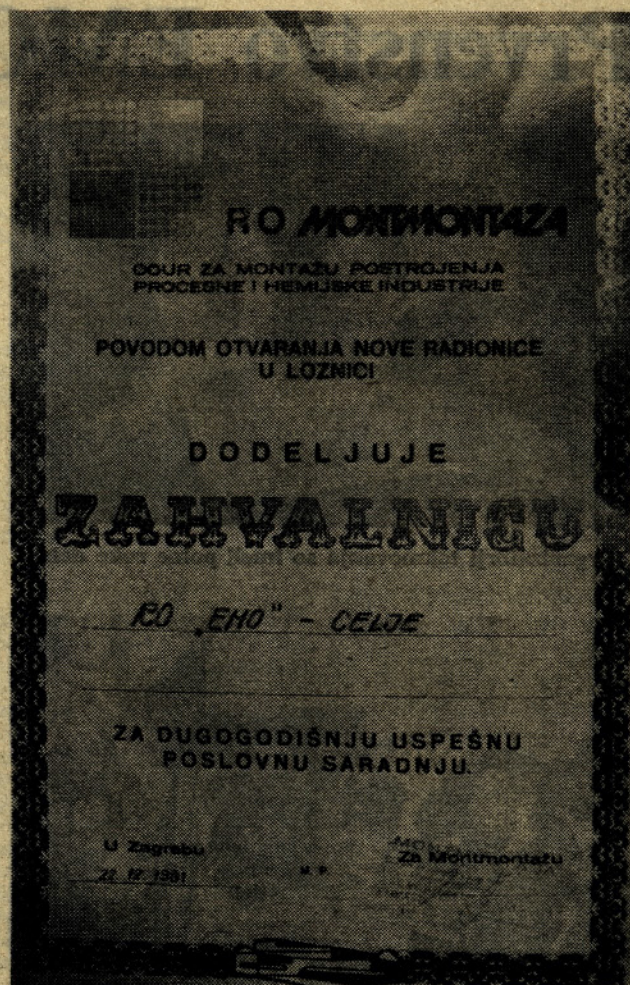
Po teku mažo odstranimo s stružno ploščico, ali

jo nalahno ogrevamo z gorilnikom in obrišemo s cunjjo. Tako odstranimo glavni del maže, preostanek pa z bencinom in krpo ali s kemičnim sredstvom za čiščenje smučí, s katerim očistimo tudi roke. Tudi tega se naučimo v družbi starih mojstrov.

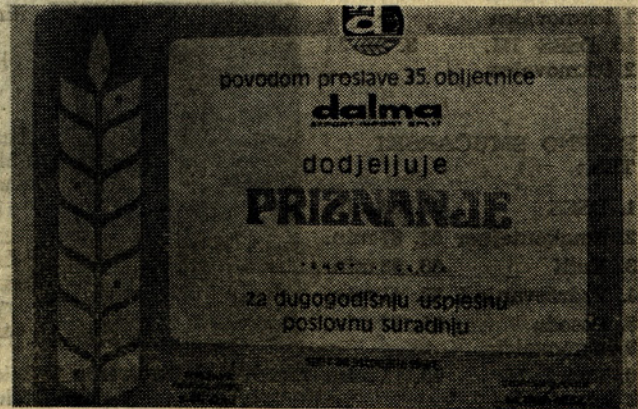
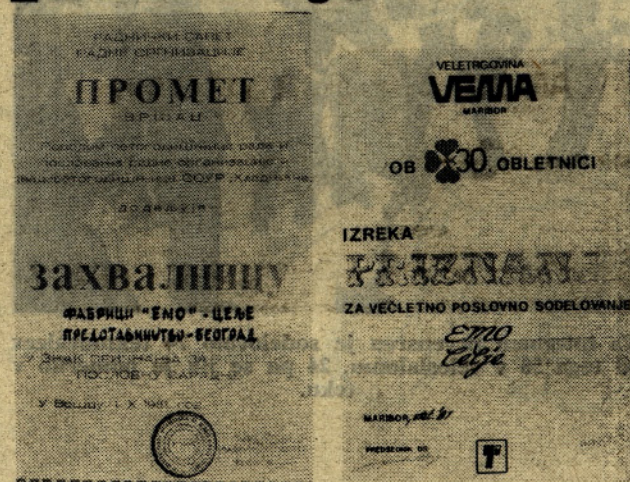
Za rekreativca začetnika in izletnika zadostujejo v glavnem tri maže: modra za suh sneg, rdeča za drobnozrnati mokri sneg, in vijoličasti klister za debelo-zrnati mokri sneg. Tekači tekmovalci imajo seveda veliko večji izbor maž in znanja, zato pa posebno pri novem snegu velike težave pri izbiri prave maže.

Tisti tekač, ki že zelo dobro teče, toda še ne zna mazati, naj uporabi na začetku isti izbor, pozneje naj si kupi komplet določene firme, ali toko ali holmenkohlen, ali katerikoli poznane firme in naj ob nasvetih rutiniranega tekača poizkuša izboljšati znanje o mazanju smučí. V začetku naj bi se držal ene in iste firme in istega rutiniranega svetovalca. Sčasoma lahko preizkusi tudi različne firme in povpraša za nasvet različne strokovnjake. Po barvah so maže za: zelene tube za mraz okoli in izpod —10, modre tube od nič do —10, rdeče tube od nič do +4 in vijoličaste tube za temperaturo od +2 do —2 stop. C. Klistri za zmrznat mokri sneg in skareja za zmrznat sneg. Naj ponovimo, da je največji problem mazanje pri temperaturah okoli nič stopinj pri nanovo zapadlem snegu in še posebno, če se temperatura med tekmo ali med vadbo dviga; da ni velikih problemov pri temperaturah pod nič stopinj in da je najlažje namazati za debelo-zrnat spomladanski mokri sneg.

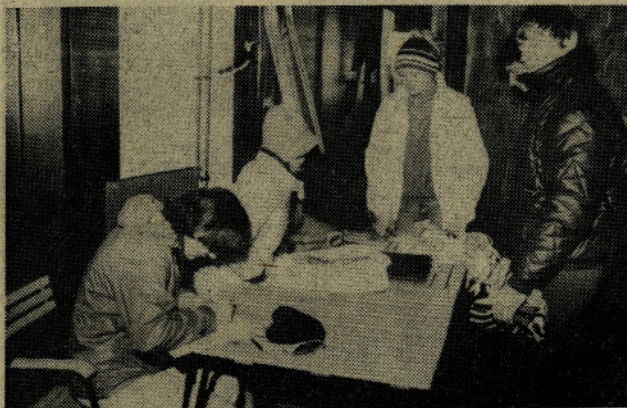
Kadar bomo smučí na- pačno namazali, ne pozabimo, da se to primeri tudi najboljšemu tekaču. Tako pri vadbi kot pri množičnem teku nosimo s seboj vedno pol ali četrt tube maže, ki bi prišla v poštev za premazanje in ki nam jo svetuje strokovnjak, dokler se sami ne moremo odločiti.

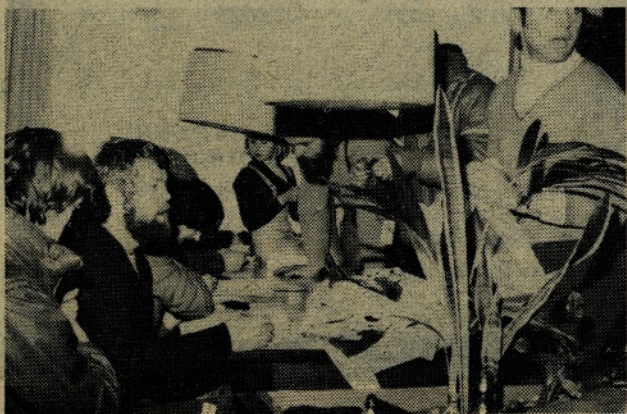
Nova priznanja

Prvenstvo EMO v smučanju

Organizatorji tekmovanja so imeli polne roke dela.

V nedeljo 7. marca so prizadevni delavci rekreativnega športnega društva EMO organizirali in izvedli interno prvenstvo v smučanju na Rogli.

Izredno slabo vreme (to nam že par let ni naklonjeno) je bilo vzrok za skromno udeležbo, saj se je tekmovanja udeležilo le 74 tekmovalcev, prvotno pa je bilo število prijavljenih tekmovalcev precej večje.

Vendar pa je tekmovanje kljub temu, da ga je vreme organizatorjem precej zagodlo, potekalo brez večjih problemov oziroma zastojev.

Edina večja zamuda je nastala pri startu veleslalomu, pa še ta iz opravičljivih razlogov — prometnih težav na poti.

Za neoporečnost rezultatov na veleslalomski progi so z elektronskimi napravami poskrbeli zaslužni športni delavci Železarne Štore, medtem, ko je bilo merjenje rezultatov na tekaški progi ročno.

Tekmovanja se je udeležilo 74 tekmovalcev, od tega jih je v veleslalomu nastopilo 58, v smučarskem teku pa se je pomerilo 24. Precej je bilo tudi spremljevalcev, oz. navijačev, ki so bodrili tekmovalce.

Na splošno lahko rečemo, da je interno prvenstvo EMO v smučanju kljub slabim vremenskim razmeram v celoti uspelo.

REZULTATI: EKIPNO VSL:

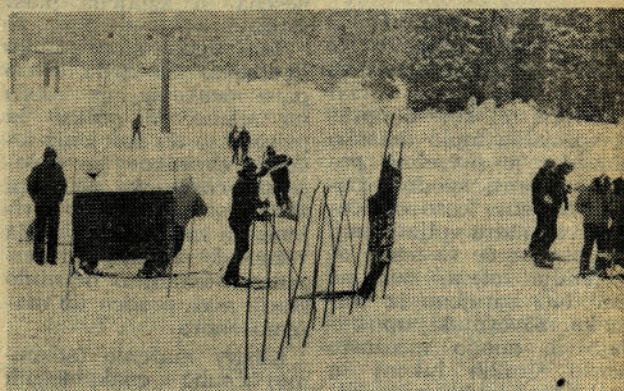
1. Kotli I.	2. 35. 60
2. DSSS I.	2. 39. 42
3. Emokontejner	2. 42. 40
4. Vzdrževanje I.	2. 43. 78
5. Radiator I.	2. 46. 69
6. Kotli II.	2. 50. 62
7. Posoda I.	2. 55. 00
8. DSSS II.	3. 03. 87
9. Vzdrževanje II.	3. 23. 36
10. Posoda II.	3. 39. 74
11. Radiator II.	2. 50. 23
3 tekmovalci	
12. Orodjarna	1. 47. 12
2 tekmovalca	
13. DSSS III.	3. 36. 38
2 tekmovalca	

EKIPNO SMUČARSKI TEK:

1. DSSS	61. 35 min.
2. Emokontejner	64. 87 min.
3. Kotli	66. 03 min.
4. Vzdrževanje I.	72. 41 min.
5. Posoda	51. 82 min.
3 tekmovalci	
6. Vzdrž. II	43. 11 min.
2 tekmovalca	

Smučišča na Rogli postajajo zaradi svoje bližine in urejenosti vse bolj priljubljena izletniško-rekreativna točka Celjanov.

Ivančič Januška je prvič nastopila na »ta zaresnem tekmovanju.«

Izredno slabo vreme je bilo vzrok za skromnejšo udeležbo tekmovalcev.

Na internem prvenstvu je sodelovalo 74 tekmovalcev od tega 58 v veleslalomu, 24 pa se jih je pomerilo v teku.

Na cilju je vladalo največ zanimanja za dosežene rezultate.

Absolutni zmagovalec veleslaloma na Rogli MESARIČ Miroslav.

POSAMEZNO VELESALOM

Zenske:

1. Verbovšek Jolanda	DSSS	47,06
2. Ciglar Ruža	DSSS	53,65
3. Tominc Erna	Kotli	1.02,43
4. Ivančič Januška	Kotli	2.13,04
Odstopile 3 tekmovalke		
Starejši člani nad 40 let:		
1. Ločnikar Martin	Kotli	38,86
2. Tominc Ivan	Kotli	41,73
3. Gostenčnik Ivan	Kotli	41,76
4. Grajžl Ivan	Kontejner	42,33
5. Fidler Vlado	Posoda	45,66
6. Bovha Franc	Posoda	1.17,16

Odstopil 1 tekmovalca

Člani od 30—40 let:

1. Mesarič Miro	Kotli	37,67
2. Kovačič Gusti	Kontejner	38,80
3. Pečovnik Andrej	Fríte	38,90
4. Belina Ivan	Kontejner	39,74
5. Kršlin Milan	Kotli	40,52
6. Gregorčič Emil	DSSS	40,64
7. Ivančič Zmago	DSSS	40,74
8. Resnik Ivan	Posoda	41,40
9. Penkovič Drago	Radiatorji	41,66
10. Stampe Rudi	DSSS	42,40
11. Penkovič Jože	Kotli	43,30
12. Petre Rudi	Vzdrževanje	44,65
13. Zajc Jože	Posoda	44,75
14. Pristovšek Janko	Posoda	44,78
15. Cerar Anton	Posoda	51,35
16. Hojnik Helmut	Kontejner	58,60
17. Belak Ivan	Radiatorji	1.00,17
18. Zorko Ivan	Radiatorji	1.01,99
19. Zupanc Peter	DSSS	1.24,34
20. Bratina Janko	Posoda	1.30,04

Odstopili 4 tekmovalci

Mlajši člani:

1. Jošt Bernard	Kotli	38,55
2. Tifengraber Andrej	Vzdrževanje	38,61
3. Samec Florijan	DSSS	39,62
4. Prezelj Miran	DSSS	40,26
5. Kopinšek Branko	Radiator	40,58
6. Skalar Andrej	Vzdrževanje	41,02
7. Kos Črtomir	Radiator	41,27
8. Cotej Peter	Kontejner	41,53
9. Ramšak Aleš	Vzdrževanje	41,84
10. Hrovatič Miran	Vzdrževanje	42,31

Neutrudna Ruža Ciglar je nastopila tako v veleslalomu kot na smučarskem teku.

11. Verbovšek Ernest	Radiator	43,18
12. Ptičar Marjan	Vzdrževanje	43,30
13. Jesenšek Dušan	Kotli	43,83
14. Kolmanič	Posoda	43,98
15. Zvonar Sandi	Posoda	45,57
16. Kragolnik Ivan	Radiator	48,07
17. Kožel Andrej	Vzdrževanje	51,61
18. Škrubej Zoran	Orodjarna	53,41
19. Vrečar Maks	Orodjarna	53,74
20. Gregl Zdenko	Vzdrževanje	1.03,80

Odstopila 2 tekmovalca

POSAMEZNO SMUČARSKI TEK:

Zenske:

1. Tominc Erna	Kotli	18,97 min.
2. Ciglar Ruža	DSSS	19,33 min.
3. Zupančič Breda	DSSS	19,40 min.

Odstopila 1 tekmovalka

St. člani:

1. Tominc Ivan	Kotli	14,35 min.
2. Ločnikar Martin	Kotli	15,40 min.
3. Grajžl Ivan	Kontejner	15,97 min.
4. Valenti Drago	Kontejner	17,45 min.

Člani:

1. Gregorčič Emil	DSSS	12,21 min.
2. Ivančič Zmago	DSSS	14,32 min.
3. Kovačič Gusti	Kontejner	14,42 min.
4. Prezelj Miran	DSSS	15,49 min.
5. Belina Ivan	Kontejner	17,03 min.
6. Cerar Anton	Posoda	17,05 min.
7. Resnik Ivan	Posoda	17,25 min.
8. Horvatič Miran	Vzdrževanje	17,26 min.
9. Jesenšek Dušan	Kotli	17,31 min.
10. Kolmanič Ivan	Posoda	17,52 min.
11. Hojnik Helmut	Kontejner	17,56 min.
12. Ramšak Aleš	Vzdrževanje	18,26 min.
13. Gregl Zdenko	Vzdrževanje	18,34 min.
14. Ptičar Marjan	Vzdrževanje	18,55 min.
15. Skalar Andrej	Vzdrževanje	20,81 min.
16. Petre Rudi	Vzdrževanje	22,30 min.

"EMO" -CENTRALNI SERVIS

- upr.servis šir.potr. -

63000 C E L J E

Kovinarska 8

Prijetno sem bila danes presenečena, ko mi je

pismonoša prinesel od vas poslani paketič nado-

mestnih bakelitnih ročajev z vijskoma za ECONOM

lonec. S tem se Vam želim prav lepo zahvaliti

za Vaše razumevanje in pomoč.

Kesnično ste lahko vzgled vsem servisom v deželi,

kajti na večino njih letijo kritike zaradi malo-

marnega odnosa do potrošnikov blaga. Vaše podjet-

je je izjema med njimi!

Upam, da mi ne boste zamerili teh vrstic in iskren-

no želim, da bi Vam enake pohvale deževale tudi

še v bodoče.

Še enkrat - iskrena hvala!

S spoštovanjem!

Ljubljana, 23. febr. 1982 Zdenka Briščik

61000 Ljubljana

Topniška 45

DELOVNA ORGANIZACIJA EMO Celje

Poslovnica prodaje TOZD Posoda

Zelo sem bila presenečena, ko sem od vas prejela dolgo in povsod iskano nočno posodo, ki jo tako nujno potrebujem. Solze so me oblike, ko sem dobila namesto računa vaše pismo, v katerem mi sporočate, da mi posodo pošiljate brezplačno.

Rada bi se vam javno zahvalila v katerem od časopisov (»Nedeljski dnevnik«), pa se ne razumem na takšen način objave. Zaradi tega se vam opravičujem.

Vidim, da na svetu še obstajajo dobri ljudje, dober kolektiv, kot je vaš, ki še sočustvuje z invalidi in ki ima razumevanje do ljudi z majhno pokojnino.

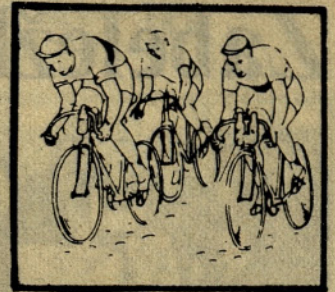
Hvala vam, hvala...

Zelim vam vsem, da vaš kolektiv še naprej dobro gospodari in da ne bi občutili problemov stabilizacije.

Tovariški pozdrav!

Hvaležna Justina ŠETAR

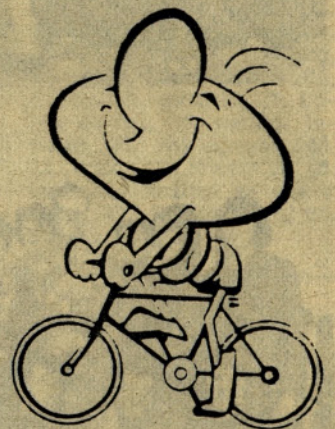
Gočava

Ljubitelji kolesarjenja

Vse ljubitelje kolesarjenja obveščamo, da je v pripravi ustanovitev kolesarske sekcije v okviru športno-rekreativnega društva EMO, kjer bomo lahko vsi delovni ljudje — ljubitelji kolesarjenja združevali svoje interese.

Zaradi lažjega pristopa k ustanovitvi kolesarske sekcije, prosimo vse delavke in delavce EMA, da oddajo prijave tov. Prezelj Miranu (organizacijska služba tel.: 22-022).

Zabeležke naše dežurne kamere

Pred kratkim je slavil pomembni življenjski jubilej — 50-letnico naš informator Edo Pilko. Ob jubileju mu tudi mi čestitamo in želimo, da bi še naprej zdrav, vester in dosledno opravljal svoje vse prej kot prijetno delo.

V obratu emajlirnica, TOZD posoda se je upokojila in zapustila našo sredino Pepca Černič.

V oddelku »zavijalnice« so sodelavci pripravili lepo zaključno slovesnost svoji sodelavki Faniki Jamnišek, ki se je redno upokojila.

V skladišču končnih izdelkov TOZD Posoda sta odšla v zaslužni pokoj Anton Seničar in Olga Teržan.

Po dolgih letih vestnega dela v računovodstvu DSSS se je upokojila tudi Brigita Lipar.

Na skupnem desnem posnetku smo zabeležili štiri dogodke. V orodjarni so se poslovili od Albina Vranca, dolgoletnega sodelavca, ki je odšel v zaslužni pokoj. V prirezovalnici v obratu kovinske predelave TOZD posoda se je upokojil Vinco Mohorko.

Ivanka Dobrajc je v krogu svojih sodelavk in sodelavcev zadnjič nazdravila pred upokojitvijo. Bilo je to v montaži TOZD posoda.

V računovodstvu DSSS se je upokojila še ena sodelavka, in sicer Marica Hropot.

Po dolgih letih vestnega in prizadevnega dela v pocinkovalnici TOZD Posoda je odšel v pokoj Rudi Štante.

SPOROČILA IN ŽELJE NASIH SODELAVCEV

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem TOZD Posoda — emajlirnica, obratni pisarni, tehnološkemu oddelku, za izkazano pozornost in darilo, ki mi bo drag spomin.

Prav tako se zahvaljujem tov. Kolarju in strežnemu osebju družbene prehrane.

Vsem skupaj želim obilo delovnih uspehov pri nadaljnjem delu.

Rozika Češnovar

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavcem TOZD Posoda — emajlirnica za izkazano pozornost in dragoceno darilo, ki mi bo drag spomin nanje.

Želim vam še veliko sreče, zdravja in zadovoljstva, v nadaljnjem delu pa obilo uspehov in medsebojnega razumevanja.

Olga Pilko

Ob mojem odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavcem iz pocinkovalnice TOZD Posoda in Emokontejner za izkazano pozornost in dragoceno darilo, ki mi bo lep spomin na leta, ki sem jih preživel med njimi.

Želim vam še veliko sreče, zdravja in zadovoljstva, v nadaljnjem delu pa obilo uspehov in medsebojnega razumevanja.

Rudi Stante

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem vsem sodelavcem iz TOZD Vzdrževanje — zidarska delavnica za darilo, ki mi bo drag spomin nanje.

Obenem pa želim vsem še veliko nadaljnjih uspehov pri delu.

Franjo Juras

Ob odhodu v pokoj se iz srca zahvaljujem vsem sodelavcem in delavkam v TOZD Emokontejner za praktično in dragoceno darilo, ki mi bo drag spomin nanje na vsa leta, ki smo jih preživeli skupaj. Vsem, prav vsem še enkrat lepa hvala.

Obenem pa želim še veliko sreče, zdravja in zadovoljstva, v nadaljnjem delu pa obilo uspehov in medsebojnega razumevanja.

Anica Šajn

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem in sodelavkam TOZD Posoda — dekor oddelka za izkazano pozornost in dragoceno darilo, ki mi bo lep spomin na leta, ki sem jih preživela med njimi.

Še naprej pa želim vsem v kolektivu mnogo delovnih uspehov ter sreče in zdravja v osebnem življenju.

Matilda Šalej

Kadrovske vesti

od 1. 2. do 28. 2. 1982

Sprejeti na delo:

Lapornik Sandi, Brenk Andrej, Golež Stanislav, Grabar Stjepan, Zorko Stanislav, Drofenik Rafko, Strašek Metka, Sterniša Marija, Avgustinčič Branka — vsi TOZD Posoda; Voga Silvo, Mantel Gorazd, Jakše Franc, Lubej Martin, Jecl Janko — vsi TOZD Kotli; Stiplovšek Marjan, Baček Ivan — oba TOZD Orodjarna; Malgaj Jože, Gaber Ivan — oba TOZD Vzdrževanje; Dobrotinšek Milan, Dobrotinšek Marjan — oba TOZD Vzdrževanje; Henč Vesna — DSSS.

Iz DO so odšli:

Stepišnik Stanko, Krejič Mitar, Hustnjak Franjo, Osmančević Senad — vsi TOZD Kontejner; Dečman Zdenko, Jager Jože — oba DSSS; Jurše Leon, Gorjup Silvo — oba TOZD Radiatorji; Podgoršek Franc — TOZD Odpreski; Đorđević Goran — TOZD Posoda; Rojc Magdalena — TOZD Kotli.

Upokojili so se:

Planinc Marija, Pilko Olga, Terče Nada, Golouh Julijana, Šalej Matilda, Rebernak Ana, Korošec Albina, Pušnik Franc, Zottel Ernest, Biščević Munib, Majger Alojz, Štante Rudi, Resnik Franc — vsi TOZD Posoda; Rebek Jože, Lazar Jože — oba TOZD Vzdrževanje.

Umrl:

Kenjalo Dušan, 10. 3. 1935 — TOZD Vzdrževanje. **Premešeni v mesecu februarju 1982:** Teržan Franc iz TOZD Kotli v TOZD Radiatorji, Zupanc Marta iz DSSS v TOZD Posoda.

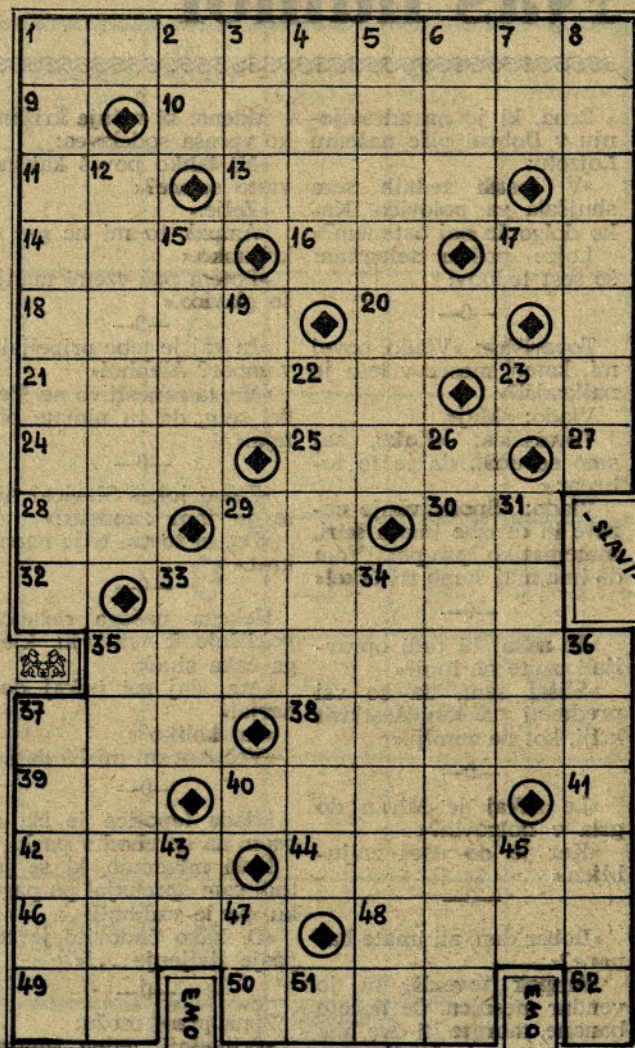
REŠITEV KRIŽANKE št. 15

VODORAVNO: 1. ROGOLICNIK, 11. OSEKA, 12. IA, 13. A, 14. TIP, 15. DARVIL, 18. APARAT, 20. TRI, 21. P, 22. RA, 23. ITI, 25. G, 26. RED, 28. UK, 29. KIR, 31. IR, 32. KN, 33. VATA, 34. NABOREK, 37. AF, 38. T, 39. ORAN, 40. ILI, 41. STO, 42. ATRIJ, 43. PRATER, 45. AJA, 46. OKNA, 47. ET, 49. L, 50. INA, 52. RI, 54. A, 55. INK, 57. DREVA, 60. PRADAVNINA.

NAVPIČNO: 1. ROTAPRINT, 2. OSIP, 3. GEPARD, 4. OK, 5. LADA, 6. I, 7. CIR, 8. NAVTIKA, 9. I, 10. KALIGRAFIJA, 16. ATIK, 17. IR, 19. RA, 24. T, 27. ERA, 28. UNRA, 30. ITALIJA, 32. KOROTAN, 33. VK, 35. BOTANIKA, 36. ENARE, 40. IRA, 41. SRK, 43. POLIP, 44. R, 48. TREN, 51. ADA, 53. IVI, 54. AKA, 56. NR, 58. RV, 59. AN, 61. D.

—Slavi—

Križanka št. 16

VODORAVNO: 1. glavno mesto SR Slovenije, 9. Urugvaj, 10. vrtna dišava za jedi, 11. kraj pri Ljubljani, 13. majhno okence, 14. lep, 16. začetnici priimka in imena slovenskega pesnika, 17. Ivan Grobelnik, 18. kraj pod Fruško goro, 20. Češkoslovaška, 21. kraj na Gorenjskem, 23. začetnici imena in priimka največjega slovenskega pisatelja balad doma v Globokem pri Rimskih Toplicah, 24. vzdevek Goethejeve matere, 25. rimska boginja nesreče, 27. rimska 1000, 28. predlog, 29. ozek konec kopnega v morju, 30. Lojze Napast, 32. prva črka, 33. arabska država v severni Afriki, 35. planina v Podravini, 37. mitološko bitje, 38. prehlad pri katerem teče iz nosu, 39. Izrael, 40. barva igralnih kart, 41. kisik, 42. kratica močnega eksploziva, 44. ostanek pri deljenju kart, 46. Nvozelandski noj, 48. tovarna bojlerjev v Ljubljani, 49. Aleš Kunaver, 50. rima, dotik, 52. žveplo, tudi oznaka za Švedsko,

NAVPIČNO: 1. država v ZDA, 2. pamet, znanje, 3. ples, zabava, 4. kraj v Šu-

madiji SR Srbija, 5. turški vojak v srednjem veku, 6. prva črka, 26. pijanec, 29. dolgorepa papiga, 7. medmet priganjanja, 8. uganka, 12. bojna ladja na vesla v starem in srednjem veku, 15. predprostor v hiši ali cerkvi tudi vrtna uta, 17. Italija, 19. Kranj, 22. kan-

SPOROČILA SODELAVCEM

Ob odhodu v pokoj se iskreno zahvaljujem vsem sodelavkam in sodelavcem iz skladišča gotovih izdelkov, nakladalni hali ter vsem ostalim za izkazano pozornost in dragoceno darilo, ki mi bo drag spomin na leta preživeta med njimi.

Vsem skupaj želim veliko uspeha pri nadaljnjem delu ter zdravja in miru.

Olga Teržan

ZAHVALA

Ob boleči, prerani in nepričakovani izgubi naše ljubljene

OLGE KOS

se iz srca zahvaljujem vsem prijateljem, znancem, predvsem pa sodelavcem TOZD Orodjarna, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti, ji v slovo poklonili vence in ovetje, nam izrazili sožalje in sočustvovali z nami.

Posebej se zahvaljujemo pevcem iz TOZD Orodjarna in godbi na pihala DO EMO ter zdravniku obratne ambulante EMO dr. Šefku Poplati.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči: mož Rado, sin Robi in vsi njeni

dirana limonina lupina, 23. prva črka, 26. pijanec, 29. zorana zemlja, 31. neumno, 33. sovjetsko vojno letalo, 34. oguliti, odrgniti, 35. bolan človek, 36. antični lepote, 37. boj, spopad, 40. 12. črka, 43. televizija, 45. ameriška kratica za vse v redu, 47. Izvršni svet, 51. Tajksa.

—Slavi—

Emajlirec

Casopis izhaja dvakrat mesečno kot glasilo delovne skupnosti EMO Celje in ga prejemaajo vsi člani te delovne skupnosti brezplačno. Ureja ga uredniški odbor.

Glavni in odgovorni urednik: Viki Klenovšek. Tehnična oprema: Jože Kuzma. Naslov uredništva Celje, Mariborska 86, telefon 32-112, intern 262. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oproščen plačevanja davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 22. 5. 1973). Tisk in klišei AERO Celje.

Naš humor

Žena, ki je na zdravljenju v Dobrni piše našemu Lojzetu:

»V šestih tednih sem shujšala za polovico. Kako dolgo še naj ostanem?«
Lojze pošlje telegram: »še šest tednov!«

—0—

Tovarišica: »Vlado, povej mi, kateri mesec v letu je najkrajši?«

Vlado: »Maj«
Tovarišica: »Kako, saj smo se učili, da je to februar.«

Vlado: »Spoznavanje narave in družbe imam štiri, matematiko pa pet. Vem da ima maj samo tri črke!«

—0—

»In zakaj bi radi opravljali izpite na luni?«

»Slišal sem, da so vsi predmeti na luni šestkrat lažji, kot na zemlji.«

—0—

»Le zakaj je Miran do grla v dolgovi?«

»Ker je do ušes zaljubljen.«

—0—

»Dober dan, ali imate banane?«

»Ampak tovariš, tu je vendar mesnica. Če hočete banane, morate iti dve hiši naprej v zelenjavo!«
Malo pozneje:

»Dober dan, oprostite ali imate banane?«

Ko je delavka v mesnici odslovila tečno stranko z nekaj okrasnimi pridevki, je dala v izložbo napis: BANAN NI.

Kmalu se je pojavila spet nova stranka:

»Oprostite, kdaj pa boste spet dobili banane?«

Milena, ki rešuje križanko vpraša sodelavca:

»Mi lahko poveš kakšno vrsto solate?«

»Zelje.«
»Ampak to mi ne gre v križanko.«

»Potem pač vzemi manjšo glavico.«

—0—

»In kaj je tebe pripeljalo v zapor? Alkoholi«

»Ne, ta zanesljivo ne. Vedel sem, da tu nimate bičja.«

—0—

»Zakaj jokaš Slavica? Ali te je fant zapustil?«

»Da, in to vsi trije naenkrat.«

—0—

Nekega našega delavca pokličejo k vratarju, kjer ga čaka sinek.

»Ata, daj mi nekaj denarja!«

»Ja, koliko?«

»Več, kot mi misliš dati.«

—0—

Mlada lepota je šla s psom na sprehod v park.

Neki mladenič, ki se je tudi sam sprehajal po parku, pa je vzdihnil:

»O, kako čudovito je to pasje življenje...!«

—0—

Žena pravi možu: »Prihodnji teden imava dvajsetletnico poroke. Kako naj jo proslavimo?«

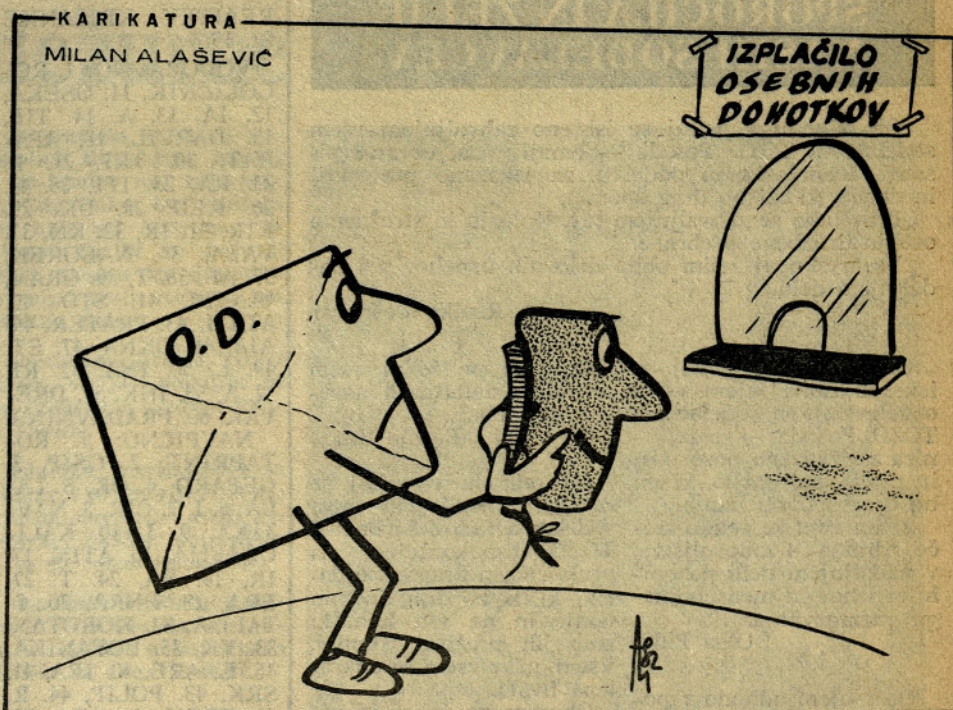
Mož: »Po mojem mnenju draga z minuto molka!«

—0—

Na sodišču:

»V to podjetje sem vložil na podlagi oglasa, ki so ga v časopisu objavljali več kot mesec dni. Iskali so nočnega čuvaja.«

KARIKATURA
MILAN ALAŠEVIČ

Delo mojih sodelavcev - delegatov

Za nami so volitve. Izvolili smo nove kandidate, vendar pa bi vseeno rad še nekaj spregovoril o mukah in trpljenju mojih sodelavcev — delegatov v pravkar minulemandatnem obdobju.

Sodelavka — delegatka Jana se bori, da bi kdaj pred katero sejo dobili tudi gradivo, ki je predvideno za obravnavo in da ne bi več tako pogosto pod vabili za seje pisalo: »Gradivo s podrobnejšo obrazložitvijo bo posredovano delegatom na seji.« Jana si tudi ni na jasnem, ali je to gradivo napisano v tako nerazumljivem delegatskem žargonu, da jim je potreben tolmač, ali pa imajo seje in njene sodelavce za tako neumne, da ne bi vedeli, kaj berejo.

Vlado zelo pogosto zaskinje, oglasi pa se le tedaj, kadar ga kaj pogreje ali pa je izzvan.

Milena ve pred in po sestankih ali sejah za vse nepravilnosti, ko pa ima priložnost o tem kaj reči, ji jezik popolnoma otrpne. Edino še ZA je zmožna dvigniti roko. Pravi pa, da bi bila morda tudi kdaj proti, vendar le, če na sejah ne bi bilo tudi tistih, ki so vabljeni po službeni dolžnosti.

Tone se udeležuje samo tistih sej, na katerih obravnavajo katero od njegovih vlog. Trdi, da je njegova prisotnost enaka ugodni rešitvi. Pravi tudi, da so zelo redki tisti, ki so se pripravljali spopadati iz oči v oči, čeprav pa so vsi povrsti aktivni za hrbtom. Zato ima namreč vsako prisotnost bogato poplačano.

Meta se opravičuje, da ima bolnega otroka. Sicer pa tako namesto nje kolegica Tanja pove vsakokrat, da je tako vseeno, če gre na sejo ali ne, ker tako ali tako še ni bilo nikoli nič po njenem.

Janez se običajno poteguje le zase. Pravi, da tako delajo tudi ostali. Prepričan je, da se ne splača »cufati« za druge in da se je v tem pogledu že spametoval.

Boris nenehno prikimava in pritruje, kadar govori kdo od tistih, ki so na seji po službeni dolžnosti, na hodnikih pa tako ali tako menja stališče.

Vidite, takšni so bili moji sodelavci — delegati v pravkar minulemandatnem obdobju.

Modre in manj modre

Roka, ki daje, je vedno nad tisto, ki jemlje.

—0—

Nedvomljiva je samo neumnost.

—0—

Besede grmijo, blagodejnega dežja, ki ga obetajo pa ni od nikoder.

—0—

Ljubezen se rojeva iz radovednosti in traja iz navade.

—0—

Biti ljubimec je premalo, biti zaljubljen je preveč.

—0—

Vsak korak v življenje je korak k smrti.

—0—

Nihče ne sreča ideala dvakrat. Malo jih je, ki ga srečajo samo enkrat.

—0—

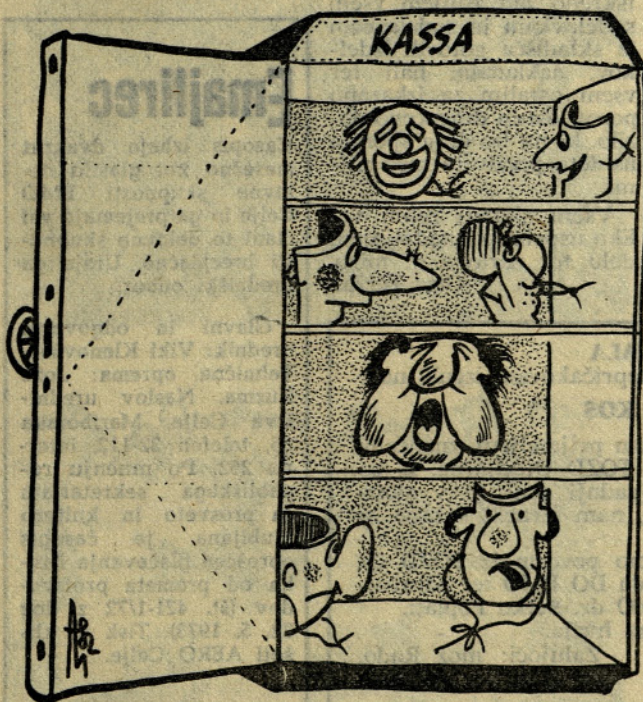
Morala je odnos, ki ga prevzamemo do oseb, ki jih ne moremo občutiti.

—0—

Prvi izdih ljubezni je poslednji izdih modrosti.

—0—

Najboljši dokaz, da je moški neumnejši od žensk je ta, da se sploh ženi.

PROSNJA BANKI

Odpiraj banka kamrico
oj kamrico — to pot,
Saj veš našo navadico,
navadico — to pot.

Kako vam bom odpirala
saj nisem še kasirala,
kasirala — to pot.

Z levico bom odpirala,
z desnico pa kasirala
kasirala — to pot.

—0—

VEZE IN POZNANSTVA

Kje so tiste zvezice,
ki so včasih bile?

Zdaj birokratske so
glave
in zarite steze.